

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 11.

15. novembra 1863.

XII. tečaj.

Pridiga za 26. in slednjo pobinkoštno nedeljo.

(Sodnji dan se bo razodevalo veličastvo in se bo spričala večna pravica božja; gov. M. H.)

„Bojo videli Sina človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in častjo.“
Mat. 24. 30.

V v o d.

Besede današnjega evangelja so strašne. Serce ti obstoji in sopsti odreka, kadar bereš ali poslušáš strašno, žalostno prerokovanje Jezusovo od tistih dni, ki se že bližajo nesrečnemu Jeruzalemu in terdovratnemu ljudstvu, ki je Zveličarja svojega zaverglo, žalostno prerokovanje od tistih dni, ko bojo od krivih prerokov zapeljani Judi se spuntali zoper svoje rimske oblastnike, ko bo rimska vojska priderla nad nje in bojo premagani in bo, kakor je prerok Daniel napovedal, razdjano njih kraljestvo in razdjan njih veličastni tempelj; tedej bo stiska velika, kakoršne ni bilo od začetka sveta in je ne bo.

To prerokovanje Jezusovo se je v kratkem 37 let po tem, kar ga je Gospod govoril, do slednje besede spolnilo. Judovska vojska je bila od mogočnih Rimljanov premagana, mesto Jeruzalem obsejeno, in ko je po kervavih bitvah, po gladu in kugi veliko sto tavžent Judov konec vzelo, so Rimljani terdo mesto v oblast dobili, mesto in imenitni tempelj zažgali in do slednjega kamna razdjali. Kar je Judov pri življenju ostalo, so bili v sužnost peljani in po vsem svetu razkropljeni, kjer še živijo brez kralja, brez domačije, brez tempeljna, žive in večne priče, kako pravični in vsegamogočni Bog grešnikom plačuje.

Pa še drugo prerokovanje govori Gospod Jezus v današnjem evangelju, prerokovanje od poslednjega dnu, kjer bojo

nebeške moči se gibale in bo se prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu, ki bo prišel v oblakih neba z veliko močjo in častjo. Tedaj bojo na glas trobente angelove ustali vsi, ki v grobih spijo, in bo dalo morje in bo dala zemlja svoje mertve in bojo stali vsi pred sodnjim stolom vsevednega, vsemogočnega in pravičnega sodnika. Tedaj bojo vse zemljenske zmote in temnice minule, in svetlo kot solnce se bo razodevala večna moč in pravičnost božja; ja razodevala se bo sodnji den večna moč in pravičnost božja. To hočemo danes premišljevat; pripravite se!

R a z l a g a.

Kar tukaj v časnem življenju od Boga vemo, vemo in spoznamo le po veri.

Mi vidimo ta čudno lepi svet; pa kdo da je nezmerno, z milijoni in milijoni svetlečih zvezd obsjano nebo, kdo da je to rodovitno zemljo ustvaril, tega ne vidimo, le vera nam pové, da je vsemogočni gospod nebeški, da je Bog, ki je ustvaril nebo in zemljo. Mi vidimo večni stanovitni red na nebu in na zemlji, pa kdo da soncu in zvezdam brez števila svoje pota kaže in svetlobo daje in vse hrani, tega ne vidimo; le sveta vera nam pové, da vsemogočni in neskončno modri Bog jih vodi in varuje. Mi vidimo, kako da na zemlji leto in zima se čredita, in da zemlja vsako leto svoj sad nosi in živež rodi vsaki narveči in narmanjši stvari; pa tistega, ki zemlji rodovitno rast daje in jej solnce in dež v primernem času odločuje, tistega ne vidimo: le sveta vera pové, da je neskončno dobri Oče nebeški, ki živi ptice pod nebom, ki skerbi za červa v prahu, ki nasiti mlado zver v logu, ktera po živežu tuli, ki skerbi posebno za človeka, otroka svojega. Mi vidimo na zemlji božje stvari, Boga pa ne vidimo, le sveta vera nas ga uči spoznati. Ali tisti den, ko bo Sin večnega Očeta prišel v oblakih neba, ko bo solnce otemnelo in luna svojo svetlobo zgubila, ko bojo zvezde od neba padale, ko bo vse moči tega vidnega sveta in vse lepote in bogastva strašni ogenj požerl, in ko bo potem Bog iz prahu razdjanega sveta nov stvaril in sedež svoje modrosti postavil, tisti den, ko bojo vsi, ki so

živeli, stali pred svojim sodnikom, se bo razodevala in svetila vsemogočnost in oblast in čest božja in vsi bojo spoznali in vidili in molili večnega Gospoda. Tedaj bojo tudi tisti, ki v neumnosti in v hudobiji svojega prevzetnega serca učijo: Ni Boga, ni večnosti, tedaj bojo trepeče morali obstati: „Ti si Gospod in tvoja je vsa čest in oblast.“ In tisti, ki zdaj Jezusa tajijo in njegov nauk zasmehujejo, bojo od velikega strahu jokali in poreko: Ja ti si Sin živega Boga in božja resnica je, kar si po svoji cerkvi učil. Mi neumneži smo tvoje nauke imeli za človeške izmišljije in zapovedi tvoje za farske kvante; mi smo v smeh imeli pobožne duše, ki so po tvoji besedi svete nebesa iskale; „mi neumneži smo imeli njih življenje za norost in njih konec za nečast; — glejte, kako so zdaj prišteti med otroke božje in del njihov je med svetniki.“ (Mod. 5.) Tako bojo tisti den vsi, tudi pogubljeni morali spoznati veličast in resnico božjo.

2. V vsi lepoti, jasnosti in strahnosti se pa bo tedaj razodevala tudi pravičnost božja. Ko je Jezus Kristus po svoji človeški natori od device Marije rojen bil in pervikrat na svet prišel, se je razodevalo v njem neskončno usmiljenje božje; bil je dobri pastir, ki je zgubljene ovčice klical in iskal; bil je nedolžno jagnje, ki se je dal zaklati za odrešenje sveta. In dokler Jezus Kristus v ponižni podobi belega kruha, v presvetem rešnjem Telesu med nami prebiva, je usmiljeni in zanesljivi Zveličar, ki kliče in vabi: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi z grehi, jaz hočem vas potolažiti in jarm greha vam odvzeti.“ Pa kader bo Gospod Jezus Kristus prišel v oblakih neba, sodit žive in mertve, tedaj se bo v njem razodevala sveta pravičnost božja.

Človek bi po svojem kratkem spoznanju včasih rad dvo- mil, da je Bog pravičen, kadar vidi, da marsikteremu hudobniku vse po volji gre, ki v svojih krivicah in hudobijah veselo in mirno živi; kako pa marsikteri priden zvest kristijan nema dobre mirne ure in do svoje smerti ubožtva in zaničevanja in drugih nadlog se ne more znebiti, rekel bi, da bi Bog ne pravično delil dobrote in kazni svoje. Človek! ne sodi prederzno sklepov in potov božjih, sodnji den boš jasno videl, da je Bog pravičen vselej in vsigdar.

Tedaj, ko bo pravični sodnik sedel na svojem sedežu in bomo zbrani stali vsi pred njim, tedaj

Bojo bukve prinesene,
Dela boš brati storjene,
Dobre vse in nepoštene.
Jezus bo sodnik se vsedel,
Vse, karkoli človek je naredil,
Celi svet bo takrat zvedel.

Vsi bojo spoznali, da je pravična njegova sodba.

Glej zlate bukve življenja, ki so zapisane v njih dela pravičnih in spokorjenih! Kar so hudega storili, kar so grešili, je iz teh bukev zbrisano; je zbrisano po gorki grevengi in resnični spovedi; kar so pa dobrega storili, vsaka sveta misel, vsaka prijazna, resnična beseda, vsaka pohlevna molitev, vsaka stopinja, katero človek v svojem stanu, v čast božjo ali za bližnjega stori; vsaka dobrot, vsak dober dar, vsaka voljno prestana nadloga in premagana skušnjava je v teh bukvah zapisana, in bo od pravičnega sodnika povernjena; tedej boš spoznal kristjan, da so ravno tvoje reve, tvoje nadloge in, kar si na zemlji terpel, nar lepše zaslužbe tvoje. O kdo zapopade sladkost in veselje izvoljenih, kadar sodnik poreče: Pridite izvoljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, pripravljeno vam od začetka sveta.

Odperle se bojo tudi bukve hudobnih, zaverženih. Razodele se bojo vse njih hudobije, sodilo se bo vse njih življenje. Gotovo so tudi oni marsikaj dobrega storili v svojem življenju, pa za to so že na zemlji svoje plačilo dobili. Ali tu jih čaka plačilo za njihove hudobije. O strah, ko bojo odkrite vse hudobije, vse goljufije, krivičnosti in nezvestobe, vse laži, obrekovanja in prederzne sodbe bližnjega, vse razžaljenje, oškodovanje in prikrajšanje, vse stiskovanje in preganjanje bratov, vsi zapeljivi, nesramni govori, vse gerde nečistne misli in želje, vsi tisti strašni gerdi grehi, ki so se na skrivnem doprinašali — vse njih hudobno življenje bo tam odkrito pred celim svetom. Tu na zemlji slišiš marsikterega človeka svojih hudobij se štirati, kako da je to ali tega zapeljal, kako da je tam enega prekanil, tam drugega zasramoval, nalegal, za norca imel, ali ga v sramoto pripravil — ali tam pred pravičnim

sodnikom bo omolknil vsak prevzeten jezik: sramota in strah bo napadel grešnike zavolj njih hudobij, da bojo rjuli: Gore padite na nas, hribi pokrite nas. Nesrečni! da bi se pač pod goro in hribe zakopal; pa ne pojde; slišal boš besedo Sodnikovo: „Preč spred mene v večni ogenj, ki je hudiču in njegovim tovaršem pripravljen!“

S k l e p.

Kristjani! kako ubežimo mi ubogi grešniki strašni pravici sodnega dnu? Ako se tu usmiljenja božjega poslužimo. Tisti Jezus, ki bo sodnji dan pravični in ostri sodnik, je tu naš usmiljeni Zveličar, tudi tu sedi na sodnem stolu sv. pokore, pa nikar da bi nas zavolj naših grehov zavergel, temuč da bi jih nam zbrisal in odpustil. — Ne zabimo, da nas bo zavoljo naših del sodil. O nabirajmo vsak po svoji zmožnosti takih del, katerim je večno plačilo obljubljeno. Bodi zvest, resničen, pravičen, sramožljiv, pohleven, bodi usmiljen, dobrotljiv, poterpežljiv in zanestljiv, služi zvesto Jezusu, njegovi cerkvi, živi zmerom v gnadi in ljubezni božji, in pravični Sodnik ti poreče: Pridi, pridi dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, postavil te bom zdaj čez velike reči, pojdi z menoj v svete nebesa. Amen.

Pridiga za 1. adventno nedeljo.

(Pokore nam je potreba; gov. M. T.)

„Kedar se bo pa to jelo goditi, poglejte in povzdignite svoje glave.“
Luk. 21, 28.

V v o d.

Ako bi mogel z glasom, kakoršni bi trobentno bučanje prevpil, k vam govoriti, klical bi vam sedaj z začetkom cerkvenega leta neko strahotno resnico, da bi vam vse žive dni po ušesih donela. In ktera je ta resnica? Poslušajte jo, tako le se glasi: Le dva pota deržita v nebesa, pot nedolžnosti pa pot pokore.

Pot nedolžnosti je posejan z belimi lilijami in dišečimi cveticami, in tisti presrečni, ki v belem oblačilu kerstne gnade Božje po njem hodijo, najdejo naposled pred sebo široko odperte biserne vrata nebeškega Jeruzalema.

Pot pokore nasproti je sterm in robast. Po njem raste mnogo ternja in osata, poln je križev in terpljenja, in kdor po njem hodi, si le z zdihljeji in s solzami zamore odpreti vrata nebeške.

Kristjan! po katerem teh dveh potov pač ti hodiš? Ali morebiti po potu nedolžnosti? Oh, nedolžnost! že to ime je morda meč v tvoje persi, ker si jo že z otroškimi leti zapravlil. Tvoja kerstna lepota je zgubljena! Zastonj je ves jok po njej; merličev iz grobov sklicati ne moremo. Še bolj žalostno pa je, da si se svoje žive dni že sto in tavitkrat pregrešil, da je morebiti ni ne Božje, ne cerkvene zapovedi, ktere bi že po večkrat prelomil ne bil. Toraj, ako hočeš pri vsem tem v nebesa priti, kateri od teh dveh potov ti ostane? Noben drug ne, kakor pot pokore. Ali moraš tukaj s spokorniki jokati, ali pa tam s pogubljenimi goreti. Pa kdo bi si rajše joka ne zvolil, da bi le peklenskemu ognju ubežal?

Ali pa veš, kaj je pokora? Imamo zakrament sv. pokore. Pokora, kakor zakrament obstaja v tem, da se zgrevamo in ponižno obtožimo svojih grehov pred božjim namestnikom in od njega odvezo svojih grehov zadobimo. Pokora, kakor čednost, je pa serčna bolečina tvoje duše, da si greh storil, in Boga razžalil, da zavolj tega greh čez vse čertiš, zanj zado-stuješ, in se poboljšaš. Pokora, kakor zakrament, je začetek, da se grešnik spreoberne; kakor čednost pa stori, da stanoviten ostane. Obe te dve morate zedinjene biti, ker posamezna grešnika nobena ne opraviči. Toda ravno, kar pokoro zadeva, je med ljudmi veliko krivih misel. Večidel mislijo, da je že s tem vse opravljeno, ako se svojih grehov obtožijo, od mašnika odvezo prejmejo, in kake naložene očenaše omolijo. Naj bi vam te in še druge krive misli o pokori overgel, in vam od nje dal prave zaumene, sem se namenil, da vam bom v nedeljah adventnega časa, in kolikor bo potreba, še druge nedelje od pokore govoril. Za danes bomo najprej premišljevali, kako potrebna nam je pokora, 1) da se z Bogom

spravimo, 2) da ž njo svoje dolgove splačamo, 3) da se po njej prihodnjih grehov obvarujemo, in 4) da se zveličamo.

Od tega me zvesto poslušajte v imenu Jezusovem!

R a z l a g a.

1. Pokore nam je potreba, da se z Bogom spravimo. Grešiti se pravi, prostovoljno in zavedno zaničevati Boga in Njegovo veličastvo in Njegove popolnamosti. Človek! ali si slišal, kaj je toraj greh? Greh je neskončno razžaljenje Božjega veličastva! To se lahko iz tega vidi, ker je Bog tisti, ki ima grom in strele v svoji oblasti, na čegar robu Njegovega oblačila je pisano: „Kralj kraljev in Gospod gospodovavcev“, (I. Tim. 6, 15.) kateri je z eno samo besedo: „Bodi!“ iz nič poklical nebo in zemljo in vse milijone razsvitljenih svetov, in jih sopet z eno samo besedo lahko na enkrat vse v nekdanjo nič pogrezne. To Gospostvo Božje torej grešnik zaničuje, se od Njega oberne, in se na stvarjene reči obesi. On Boga, kateri si je v njegovem sercu svoj sedež postavil, verže s tega sedeža, in posadi nanj peklensko hudobo.

Grešnik pa tudi Božje popolnamosti zaničuje. To se vidi iz tega, ker ne dela tega, česar Bog od njega hoče, ampak tisto, česar se njegovi spačeni natori in njegovi poželjivosti prilega. On zaničuje Njegovo vsemogočnost, ker Njegove povelja tako malo čisla, kakor bi se mu ga ne bilo čisto nič bati. On pravi: Ti ukazuješ in prepoveduješ; ali jaz čez se ne poznam nobenega gospoda. On zaničuje Božjo vsevedočnost in pričujočnost, in njegove dela govoré: Akoravno vem, da vse moje misli, želje, besede in dela pregleduješ, in si priča vsega, vendar hočem po svojih željah ravnati, tvojega očesa se kratkimalo ne sramujem. Grešil bom, kakor in kolikor se mi bo poljubilo, ker mi je pač malo mar, ali ti dopadem ali ne. On zaničuje Božjo pravičnost, ker se Njegovega večnega gorje nič ne prestraši, pekla in vseh ognjenih marter nič ne boji. On zaničuje Božjo svetost, ker hudobije doprinaša, ktere so tej lastnosti ravno nasproti. Z malo besedami: Grešnik nima do Boga najmanjšega spoštovanja. On bi v svoji divjosti celo Njega rad pokončal, da bi le njegovega greha ne videl, in ga po zasluženji kaznovati ne mogel.

Oh! toliko zaničevanje, je li mogoče, da bi ga Bog odpustil? Ali ne bo poslal svojih žencov, da bi to luliko odbrali, v snopke povezali in v peč pometali? Ali ne bo poslal svojih angelov z ognjenimi strelami, da se nad temi prederzneži in zaničevavci zmaščujejo? Da, vse to grešnik od neskončno pravičnega Boga sicer zasluži. Ali zraven pravičnosti govori zanj tudi Njegovo usmiljenje. Toda usmiljenje mu le ponuja, ako se spreoberne in spokori, ker tako le govori po svojem preroku: „Ako hudobni pokoro storí za vse svoje grehe, ktere je storil, — nočem nič več pomniti hudobij, ktere je doprinesel. (Eceh. 18, 21. 22.) Zakaj, „kakor gotovo živim, jez nočem smerti grešnikove, temuč da se spokorí in živí“.

Vidite, kako potrebna je grešniku pokora, da spravo stori z razžaljenim Bogom!

2. Pokora nam je potreba, da ž njo svoje dolgove splačamo. Ti dolgovi so tiste kazni, ktere z grehom zaslužimo, in pa hude nagnjenja in navade, v ktere po grehah zajdemo. Zakaj akoravno nam Bog zavoljo svojega neskončnega usmiljenja greh odpusti, nam vendar časnih kazen ne prizanese. „Gospod je tvoj greh odvezel“, je rekel prerok Natan na Božje povelje Davidu, „ali sin, kteri ti je bil rojen, bo umerl“ (II. Kralj. 12, 13. 14.); to je: Tvoj otrok ti bo umerl; bolečina, ktera boš zavoljo otrokove smerti občutil, naj te prepriča, kako velika in ostudna je tvoja hudobija.

Grešnik po svojih grehah zabrede v hudo nagnjenje in navade; ravno zavoljo njih pa je pokora silno potrebna, da jih s korenino izrujemo. Ako pokore manjka, vlečejo nas te nagnjenja berž sopet v stare pregrehe. Znana vam je morebiti ta-le prigodba: Nek mladeneč je splašenega konja zasedel; nekdo memo njega gredoč ga upraša, kam tako hitro? Odgovori: Kamor se bo konju poljubilo. Vidite! tak konj je naše hudo nagnjenje, ki nas za sebo vleče, kamor se mu poljubi. Po tem takem, kakor je treba splašenega konja terdo za vajeti poprijeti, da ga nderži, tako je našemu hudemu nagnjenju treba berzde vedne pokore in svete ostrosti, da se greha zderží.

Iz tega lahko spoznate, kako prederzno tisti grešniki ravnajo, kteri mislijo, da so s tem že vse storili, ako so svoje grehe spovedniku našтели, potem pa se za greh nič več ne

pečajo, kakor bi ga nikoli storili ne bili. O kako vse drugače so svetniki božji ravnali! Dasiravno odpuščenja zagotavljeni, vendar niso nikdar nehali objokovati svojih grehov. Le pogledjte Davida! V Gospodovem imenu mu je prerok oznanil, da mu je greh odpuščen. In vendar se ves čas življenja ni nehal pokoriti, kakor sam pravi, da je pepel za kruh jedel in s solzami močil svoje ležišče, ter klical: „Operi me bolj in bolj od moje krivičnosti, in mojega greha me očisti.“ (ps. 50, 4.) Ozrite se na Marijo Magdaleno! Sam Kristus jo je zagotovil, da so jej grehi odpuščeni, in vendar do konca svojega življenja v pokori ni mirovala. Vprašajmo te in druge: Zakaj pa se tolikanj terpinčite, že celo, ker vam je greh odpuščen? In porečejo nam: Zato, ker smo grešili, in ako tudi sedaj nismo grešniki, dosti je, da smo poprej bili. Le pokora splačuje naše zastale dolgove.

3. Pokore nam je treba, da se po njej prihodnjih grehov obvarujemo. Kaj ne, če se konj na cesti spodtakne, dobi jo z bičem po herblu; gotovo se zanaprej varuje, da se ne spodtakne več. Ravno taka, ljubi moji! bi bila z nami, ako bi si vselej, kolikorkrat grešimo, kako spokorno delo naložili. To spokorno delo bi nam bilo v svarjenje, ne več grešiti. „Zakaj človek se ne poverne kmali nazaj v greh, pravi sv. Tomaž, kedar je šibo poskusil.“ Le zato, ker so spokorne dela za grehe tako redke, pademo nazaj vanje tako radi in pogostoma. Kaj ne, koliko obljub pri spovednici, da ne bomo več grešili! Ali komaj od spovednice prideš, že to obljubo prelomiš. Od kod pač to? Jaz mislim, da zato, ker so od ene strani spovedniki, v strahu, da bi spovedenec za svoje velike grehe primerne pokore ne opravil, primorani, le majhine pokore nakladati; od druge plati pa, ker spovedenec k naloženi pokori sam nič ne pridene, naj bi sili svojih skušnjav močnejši jez postavil.

Grešnik, kateri za svoje grehe nič drugega za pokoro ne opravi, razun da kak rožnikranc ali kaj enakega hitro in naglo odmoh, še kratkimalo ni dosti zavarovan, da bi do starega greha sopet ne mogel. Dan danes se tako navadne pregrehe, kakor nečistost, pijančevanje, preklinovanje, kraja, goljufija itd. v spovednici tako ostro ne kaznujejo, kakor so se v prvih

časih kerščanstva. Ali je to zguba ali dobiček, sreča ali nesreča za ljudi? Morebiti ne bile bi te in druge pregrehe tako globoko zatopile sveta, ako bi mogoče bilo ostati pri stari navadi svete cerkve.

Pa morebiti mi porečete: Česar nam pri pokori manjka, saj odpustki nadomestujejo. Ali odpustki duha pokore nikakor ne prepovedujejo in tudi pokore ne nadomestujejo, temuč morajo duha pokore še v nas buditi in vnemati. Zakaj da naj se kletev, rotnje, ali nečistost popolnoma odverne, te moči odpustki nimajo. Treba je del, ktere so tem pregreham ravno nasprot, namreč: Zatirati in križati svoje meso, treba je moliti in postiti se, treba je iz bližnjih priložnost bežati. Le tako se z oljem Božjega usmiljenja in z vinom razumne ostrosti grešnikove rane zacelijo, da se nič več ne ponové.

Vse, kar sem do sedaj pravil, zakaj da nam je pokore potreba, se pa dá v te-le besede povzeti: Sploh nam je

4. pokore treba, da se zveličamo.

Misli si, ljubi moj! da se peljaš po morji v bogati barki. Dokler so ti sapa, vetrovi in nebo vgodni, gre vožnja srečno naprej. Kadar pa velik vihar barko ob pečino trešči, da se v kosce razbije, kakošno upanje ti še ostane? Pač ne drugo, da kak kosec deske od razbite barke zgrabiš, in ž njo do brega splavaš. Ako tega ni, potopé te valovi.

Poglej! po zakramentu sv. kersta si bil vzet v bogato barko. Namesto sape so navdihli sv. Duha in gnada Božja gnali tvojo dušo na potu proti nebesom, Vesla so ti bili zgledi svetnikov. Tvoja severnica (kompas) je bila sveta vera, upanje tvoje sidro, in ljubezen tvoja vodivna zvezda. In tako je šla srečno tvoja vožnja v ladjišče večnega zveličanja. — Ali, oh, kolika nesreča! Vzdignili so se zoper tebe hudobni duhovi, enaki morskim pošastim; vzdignili se hudobni tovarši, kakor morski roparji in skušnjave, kakor silni viharji, in vsi ti so gnali barko tvojega življenja proti ostrim pečinom smertnega greha, kjer se je žalostno razbila. Oh, potopila v valovih se je tvoja nedolžnost, in bila je — zgubljena! In sedaj, ker se ti je ta barka razbila, kaj ti je treba? Kaj ne, za pokoro moraš poprijeti, ktero Tridentinsko zbirališče po pravici imenuje

drugo desko, kedar se nam razbije ladja gnade božje in nedolžnosti naše.

Pa uprašaj me, kako se je tega pripomočka koristno poslužiti. Poslušaj, kaj ti odgovorim: Zbriši svoje grehe v zakramentu svete pokore, delaj resnično pokoro in izplačuj tako zastale dolgove greha do konca svojih dni. Moli, delaj, posti se, dajaj vbogajme! Ne zahajaj več k igram, k plesu, v nevarne družine in grešne priložnosti! Oberzdaj počutke svojega telesa, posebno svoje oči in svoj jezik, in odreci svojemu gerlu vse kočljive jedí in pijače! Bodi pripravljen vse voljno poterpeti, karkoli te zopernega v tvojem stanu zadene! Daruj vse Božji pravičnosti v pokoro za vse hudo, kar si storil! In kadar se svojih starih grehov spominjaš, čerti in sovraži jih in ponovi sveto obljubo varovati se jih! To so prave znamenja in dela pokore.

S k l e p.

Iz teh naukov, ljubi moji! vam je očitno, da pokora kot zakrament brez pokore kot čednosti k zveličanju še ni zadosti. Akoravno si se svojih grehov spovedniku obtožil in odvezo od njih prejel, ti vse to brez daljnega pokorjenja ne bo nič koristilo. Potreba je, da Božji pravičnosti s prostovoljnimi pokorili do zadnjega zadostuješ. „Zakaj greh, ktereга si storil“, pravi sv. Avguštin, „brez kazni ne more ostati; ali ga moraš ti, ali ga bo pa Bog strahoval“. Strahuj ga toraj sam, ker „strašno je, velí apostel, pasti v roke živega Boga“. Ljubi kristjan! Grešnik in grešnica! Bog ti je dal spet doživeti novo cerkveno leto; morebiti, da je to poslednjo! Zatoraj delaj pravo pokoro in zveličaj svojo ubogo dušo! Amen.

Pridiga za 2. adventno nedeljo.

(Pervi sad pokore: Spokornik mora biti spremenjen človek.)

„Slepi spregledujejo, hromi shajajo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mertvi vstajajo.“ Mat. 11, 5.

V v o d.

V bukvah kraljev vidimo velik razloček med dvema spokornikoma, med Savlom in Davidom. Kralj Savlu je Bog zapovedal, naj Amalekičane napade, in brez usmiljenja vse ljudi in živino pomori. Toda Savel je prizanesel kralj Agagu in pitani živini. Ko mu pa prerok Samuel to nepokorščino očita, začne zdihovati in pravi: „Grešil sem, ker sem prelomil povelje Gospodovo.“ (I. 15, 24.) Ali Bog mu vendar le tega greha ni odpustil, temuč prišel je ob svoje kraljestvo, obupal je in si vzel svoje življenje.

Temu nasproti pa je David dvojno pregreho storil in Boga hudo razžalil. Prerok Natan mu je zavoljo tega veliko hudega zažugal, kar je imelo čez-nj priti; tudi on je kakor Savel zdihnil: „Grešil sem zoper Gospoda!“ (II. 12, 13.) In glejte! Bog mu je prizanesel, da mu je že precej takrat prerok rekel: „Gospod je tvoj greh odvzel.“ (II. 12, 13.) Zakaj je vendar spoznanje: „Grešil sem!“ le Davidu milost in odpusčenje prineslo, Savlu pa ne?

Zato, ljubi moji! ker ni vsaka pokora prava in odkrito-serčna, ampak je velikrat samo na jeziku, kakor pri Savlu. Njegovo spoznanje, da je grešil, prišlo je le iz strahu, da bi ne bil kraljestva zgubil; pri Davidu pa je prišlo iz čiste ljubezni zavoljo razžaljenja Božjega in prave serčne žalosti. To nam spričuje kar sta poznej storila oba. Savel namreč Bogu za svoj greh ni nič zadostoval, in zmiraj bil enako terdovraten ter poln sovraštva do Davida. David pa se je ves spremenil. Bil je zanaprej bolj ponižen, bolj krotek bolj poterpežljiv in bolj previden.

Ravno to, da se grešnik spremeni, pa je tudi najboljše znamenje pravega spokornika. On mora, kedar se pokori podverže, ves drugačen človek postati, kakor je poprej bil.

Na to merijo tudi besede današnjega sv. evangelja, ki pravi: „Slepi spregledujejo itd.“. Kartuzijanski mnih Dionizi te besede v duhovnem pomenu na grešnike obrača. On pravi: Slepi spregledujejo, če ljudje s pomočjo Kristusove luči nevednost in zmote odpravijo. Gluhi preslišujejo, če se terdovratni pod pokorščino Božje besede podajo. Govori se očičujejo, ako ljudje hudobije nezmernosti in nečistosti zapusté. Hromi shajajo, ako leni v službi Božji goreči postanejo; in mertvi vstajajo, če hudobni pokoro storé.

Vidite, kristjani! takega spremena zahteva pokora od vsakega grešnika. In od tega spremena hočem danes na dalje govoriti, ter rečem: Pokora mora grešnika spremeniti 1) znotraj in 2) zunaj.

Od tega me toraj v svoj poduk zvesto poslušajte!

Razlaga.

Prava pokora mora grešnika 1. spremeniti znotraj. — Ako bi bil Adam pravičen ostal, da bi ne bil grešil, vsi nagibi in čuti serca bi bili pokorni človekovemu umu kot svojemu gospodu. Ali prvi greh naših starišev nam je natoro popačil, in v nas zbudil strasti, ktere so z umom v vedni in hudi vojski. Od teh strasti izvira tisto nagnjenje k hudemu, ktero vleče enega v nezmernost, drugega v jezo, in tretjega sopet v kako drugo hudobijo. Tudi je gotovo, da to nagnjenje k hudemu dobivlja čez človeka večo moč in se bolj vnema po vsakem storjenem grehu.

Te strasti se po besedah sv. Bernarda nikoli popolnoma ne dajo izruvat, ker bi se to, kakor pravi sv. Hieronim, reklo, „človeka iz človeka vzeti“; vendar se dajo krotiti z resnično voljo, z zatajevanjem in s pokoro. Treba je le terdnega sklepa in serčnosti ter pomoči Božje.

Počival je nekđaj kralj David truden in okoli in okoli od sovražnikov obdan v dupli Odolam, in terpel veliko žejo: obide ga želja (sla) po pijači, ter reče: „Ako bi mi pač kdo dal požir vode iz rupe, ki je v Betlehemu poleg

vrat!“ (II. kralj. 22, 15.) Te Davidove želje so bile zato nespametne, ker so Filiščani vso Betlehemsko okolico in toraj tudi tisto rupo oblegli. Vendar pa se trije korenjaki prederznejo, da gredo oboroženi v šotor Filiščanov, ter vode zajmejo in prinesó je Davidu. Ali David se je zavoljo te svoje sle pokesal, in zato se vode z ustmi ni pritaknil, temuč izlil jo je pred Gospodom.

Iz te prigodbe vidimo, kako človekove strasti človeka prehité, da prej stori, potem še le premisli; pa vidimo tudi, kako se pamet tem strastim zoperstavi. „Bilo je kaj človeškega pri Davidu, da je kaj nespametnega poželel. Pa toliko več hvale je vredno, da je s pametjo zmagal nespametne želje.“ (Speranz.)

Ravno tega tirja od tebe, o grešnik! prava pokora: Zoperstavljanje se moraš svojemu hudemu poželjenju. in znotraj postati ves drugačen. Si poprej vode poželel, ali po vinu zeval, zvoli si sedaj žejo. Si bil k napuhu nagnjen, ljubi sedaj poniževanje in zaničevanje samega sebe. Si bil poželjivosti vdan, zasadi sedaj ljubezen do čistosti v svoje serce. Si bil nezmeren v jedi in v pijači, ogibaj se sedaj drušin, kjer žré in pijančevajo. Si se rad maščeval, povračuj sedaj z dobrim. Z malo besedami: Če si do sedaj Boga velikrat razžalil, sovraži zanaprej greh nad vse.

Tega hoče od tebe apostel, ko piše: „Ponovite se v duhu svojega serca, in oblecite novega človeka.“ (Efež. 4. 23. 24.) Sv. Ciril razlagaje te besede pripoveduje, da kače, kadar se postarajo, splazijo se skozi kako skalnato poko, in si tako staro kožo odergnejo, da so preoblečene in pomlajene. Ta skalnata poka je pokora. Ta mora odergniti hude nagnjenja, strah pred ljudmi, ljubezen do postopanja, nezmernost, jezo, škodljivost in poželjivost. Vse to, pravim, mora preoblečeno biti in sicer tako, da lahko spovednik, angelj varh in Bog zamo-rejo reči: Ta je res v duhu prenovljen, in oblekel jo družega človeka, „kteri je po Bogu stvarjen“.

K temu pa morebiti porečeš, da je pretežavno, in tako rekoč nemogoče. Ali poslušaj sv. Gregorja, ki pravi: „Kdor je prav spokornik, ne ustraši se nobene težave, ktere bi vsakdanje vojskovanje ne zmoglo. Tako je nek gospod blizo Lu-

cerne napravil veliko kosilo in razveselil svoje goste z neko posebno igro. Dene namreč nekoliko kašče na plaščo, in jo postavi na svoj kraj. Ko zažvižga, skoči iz tal majhina miška, iz tičnika prileti tiček, in sopet od drugod prideta pes in mačka. Pa vse te živalice si med sebo kar nič hudega niso djale, povžile so s ploščice prav prijazno vso jed do zadnjega in vernile se potem vsaka na svoj kraj. — Glejte ljubi moji! živali, ki so si po natori druga proti drugi sovražne dajo se ukrotiti, da skupaj živé, kakor bi bile enega plemena. Ali bi mar potlej človek, če ga je le resnična volja, s trudom ne mogel svojih strast in poželjivost tako krotiti, da bi se vjemale s pametjo in z Božjimi zapovedmi? Da je res vse to mogoče, nam spričuje življenje svetnikov. Tako je bil sv. Francišek Saleški od nature zelo nagel, čmeren in togoten. Po njegovi smerti pa so našli, da je bilo nekaj njegovega žolča usterjenega. Zdravniki so djali, da je to prišlo odtod, da je sam sebe zatajeval in premagoval svojo togoto. To zatajevanje pa je tako visoko dogual, da je imel navado reči, ako bi mu kdo oči izruval, pa zrastle bi mu sopet druge, hotel bi svojega največjega sovražnika ž njimi tako ljubeznjivo pogledati, kakor bi bil njegov največi dobrotnik.

Sv. Hilarijon je z lakotjo, sv. Benedikt s ternjem, sv. Francišek s snegom, sv. Bernard z ledom, sv. Simon na nekem stebru in drugi so sopet z drugim svoje meso krotili, da so premagovali svoje strasti. Tako posnemaj tedaj, ljubi moj! to skerb svetnikov, ako hočeš med prave spokornike štet biti. Ako po opravljeni pokori zmiraj stari človek ostaneš, vedi, da tvoja pokora pred Bogom nič ne velja, da je pekla, ne pa nebes vredna. Saj pravi sv. Krizostom: „Ni mogoče, da bi se strinjala pokora in veselo življenje.“

2. Pravi spokornik mora pa ne le znotraj, ampak tudi zunaj spremenjen biti. Zakaj ne samo duša, ampak zaničevalo je tudi telo Božje zapovedi. Zato se spodobi, da tudi telo nekaj pokore prevzame, ker se je poprej hudobije vdeležilo.

Pri tem pa nastane uprašanje: Kako pa naj se telo po vnanjem pokori? Na to pravi sv. Avguštin: „Telo naj svoje obnašanje poboljša, in se vsega hudega zderži.“ — Toraj, ako si bil poprej v jedi, v pijači, v smehu, v pogovorih nepre-

mišljen in spodtakljiv, je sedaj treba, da se v vsem svojem početju resnoben kažeš, se družin ogibaš, in samotnega življenja privadiš.

Ker pravim, da se je treba družin ogibati in samotnega življenja privaditi, velja to opominjevanje vsem, posebno pa ženskemu spolu. Zakaj pri takih družinah je poštenje velikrat ravno v taki nevarnosti, kakor tič pred nastavami.

Na misli sta mi dva evangeljska za smert bolna človeka, namreč stotnikov hlapec in pa Lazar, Marta in Magdalenin brat. Od stotnika vemo, da je sam šel k Kristusu zdravja prosit za hlapca. In ozdravljen je bil še tisto uro. — Marta pa in Magdalena niste šle same k Kristusu, temuč ste mu le sporočilo dale, rekoč: „Gospod, glej! tisti, ki ga ljubiš, je bolen.“ (Jan. 11, 3.) Ali pa ne razodeva to sporočilo prederznosti in merzlotе do brata? Ali bi se ne bilo spodobilo, da bi bila ena ali druga sama šla h Kristusu, kakor stotnik, zdravja prosit za svojega brata? — Tako si pač lahko kdo misli. Ali sv. Krizostom drugače prevdari. On pravi: Stotnik naj gre, ker je možki, sestri pa naj doma ostanete, ker ste ženski. Njima se ne spodobi, da bi se očitno po ulicah in terjih kazale, najmanj pa še Magdaleni spokornici. Zakaj že poprej jo je skušnja žalostno podučila, koliko škodo prinaša „videti“ in „videni“ biti.

Vtisnite si, dekleta, ta nauk globoko v svoje serce. Ako se po spovedi sopet v družine povračujete, kjer se nespodobno govori in pohujšljivo ravna, zahajate nazaj v tiste kraje, kjer je že poprej vaša nedolžnost škodo terpela in se sopet daste svojim zapeljivcom pregovoriti, da ste ž njimi prijazne, ali sopet ž njimi hodite v hrame in kerčme, ali na sejme in žegnanja ali tudi na Božje pota; vedite, da Magdalene v pokori kratkimalo ne posnemat, in da so vse vaše obljube pri spovedi storjene zastonj. Sramožljivost in poštenost ste enaki dragocenjenim kamnom, ki niso nikjer bolj varni in gotovi, kakor shranjeni v skrinji v najskrivnišem predalu.

Ako te pa kličejo opravila iz samote med posvetni hrup, potem, ljubi spokornik! je tvoja dolžnost, da dobro čuješ na svoje vnanje počutke, zlasti na oči. Zakaj zgodilo se je

že velikrat, da je zadal en sam pogled že marsikteri nedolžni duši smertno rano.

Zvedel je kralj Savlov sin, Isboset, da je smert storil njegov ljubi vojskovodja Abner. Silno je bil Isboset žalosten in pobit; opoldne se vleže na posteljo, naj bi nekoliko zaspal. Ali kako nesrečno je bilo zanj to spanje! Ni bilo namreč drugega čuvaja pred vratmi njegove hiše, kakor neka vratarica, ki je pšenico čistila, pa je tudi zaspala. Dva prederzna moža, Baana in Rehab, to vidivši, splazita se skrivši v hišo v izbo Isbosetovo, umorita ga in vzameta seboj odsekano glavo. (II. kralj. 4.)

Sv. Gregor Veliki to razlagovavši pravi, da Isboset pomenja človeško dušo, vratarica je čuječnost, vrata pa so peteri telesni počutki, posebno oči, morivci pa so peklenški duhovi. In na to pravi: „Kjer manjka skerbne čuječnosti, tu stojé peklenkim duhovom vrata k duši odperte, da jo umoré.“ — Ako se torej hočeš dušne smerti obvarovati, zapiraj vrata svojih počutkov, čuječnost pa naj vedno stoji na straži, da že od daleč zagleda morivce!

Tako mora torej biti tvoj spremen! Od znotraj, da svoje strasti premaguješ, zunaj pa, da čuješ nad svojimi počutki in obnašaš se pošteno.

Sklep.

Pri kraju sem svoje pridige in pristavljam le še besede sv. Tomaža Kempčana: „Skušaj tako živeti, ljubi moj! da ti prinese smertna ura več veselja, kakor strahu. — Terpinči se sedaj s pokoro, da zamoreš tisti čas terdnejše zaupati na milost Božjo.“ Ah, praviš, ker sem pa tolikanj slab, saj vem, da bom sopet padel! Tako je tožil nek mnih svojemu spredniku, in ga prosil, naj mu pové, kaj storiti, ko pade. Mu reče: „Sopet vstani!“ In ko mu terdí, da je vstal, pa sopet padel, mu odgovori: „Le sopet vstani, in to tako dolgo, dokler te bo smert ali stoječega ali pa ležečega našla.“ — Ljubi moji! kako bo našla smert nas — stoječe ali ležeče? — Bog daj, da najde nas vse stoječe v pokori in božji gnadi! Amen.

Pridiga v god čistega spočetja device Marije.

(Gnada božja naj boljše blago; gov. J. A—st.)

„Češčena si Marija, gnade polna.“ Luk. 1, 28.

V v o d.

Čudno lepa in visoka je duša, ktera je v stanu gnade božje; Marija je imela to veliko srečo, da je imela gnado božjo v nar obilnejši meri iz pravega začetka. „Drugim svetnikom“, pravi sv. Vincenci, „je bila v primeri k Mariji le kaplja gnade podeljena, na Marijo, mater božjo, pa je tekla, kakor potok.“

Zato obhaja cerkev, polna svetega veselja, praznik čistega spočetja device matere Marije; zato kliče vernim: „Z veseljem hočemo obhajati spočetje presvete device! Z ustmi in s sercom poveljučujmo Kristusa ob tem prazničnim dnevu prezvišene matere božje, Marije! Hvalimo častito spočetje veličastne Device! ... Tvoje spočetje, deviška božja porodnica! je celemu svetu veselje oznanilo, zakaj iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je prekletstvo odvzel in blagoslov nam prinesel, smert osramotil, in nam večno življenje pridobil.“

Cerkev obhaja praznik čistega spočetja device matere Marije, da bi vsi katolijski kristjani veliki zaklad gnade božje obrajtali, in po njem hrepeneli. O kolika žalost za sveto mater, katolijsko cerkev, ko vidi, kako veliko kristjanov ta nebeški zaklad, to imenitnost, to visokost, zaničuje, in da gnado božjo za kratko pregrešno veselje! Kako imeniten je ta nebeški zaklad, gnada božja, naj bo torej zapopadek našega današnjega premišljevanja. Zato rečem: Posvečujoča gnada božja :

1. je nar drajšje,
2. je edino — pravo in
3. nar slajše blago naše duše. — Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Posvečujoča gnada božja je nar dražše blago naše duše. Neskončno drago blago je posvečujoča gnada božja, a kajti drago nam je kupljena.

Dal je Bog našim prvim staršem svojo gnado in obljubil jim jo za toliko časa, dokler bodo spolnovali njegovo sveto zapoved. In kako srečni so bili naši prvi starši, dokler so v stanu gnade božje živeli! Tukej na zemlji niso imeli clo nobene potrebe, nobenega pomanjkanja, v nedolžnosti in veselju so živeli, in prebivali v prelepem svetem raj; to veselje pa je bilo toliko priserčniše, ker so neskončno večo srečo na unem svetu pričakovali. — To da naši prvi starši so božjo zapoved prelomili, in gnado božjo zgubili. Kakor velika je bila sreča v njih poprejšnem stanu, tako velika, ja še večja njih nesreča potem, ko so gnado božjo zgubili. Zakaj z gnado božjo niso zgubili samo svojega veselja, zgubili so tudi svojega Boga, in upanje na nebesa. Zdaj človek ni družega imel, kakor — pred sebo — odpert grob, nad sebo — serditega Boga, v sebi — pekočo vest, pod sebo — pekel! O žalosten, o grozoviten stan! Vendar ta njih nesreča je bila zato še strašnejša, ker nobeden na zemlji in noben angel v nebesih ni v stanu je poravnati. Zdaj se je Bog sam usmilil nesrečnega človeka, in poslal je svojega Sina, svojega edinorojenega Sina na zemljo, da bi človeka v poprejšni stan gnade božje postavil. In ktera, ljubi moji! ktera je bila tista cena, za ktero je božji Sin to gnado človeku spet pridobil? O ljubi moji! pojdimo kje na goro Kalvarijo, tam, tam stoji z velikimi čerkami zapisano, da je Jezus Kristus prelil svojo sveto kerv, vso svojo kerv, dal svoje življenje in le tako drago nam kupil gnado božjo. Prederte roke in noge, prebodeno serce, ranjene rame Jezusa Kristusa nam z močnim glasom kličejo, za kako drago ceno je spet pridobljena bila zgubljena gnada božja. Torej kri Jezusa Kristusa, sveta kri, neskončno dražša, kakor vsi zakladi sveta, to je bila tista cena, s ktero nam je Jezus Kristus gnado pridobil. Kdo, prijatli moji! kdo zamore še dvomiti, da posvečujoča gnada božja je neskončno draga?

b) Da je posvečujoča gnada božja neskončno draga, to vidimo tudi, če premislimo tistega, od kterega nam je dana. Posvečujoča gnada namreč je dar, ne iz roke kakega človeka, ne iz roke kakega pozemeljskega kralja, ne iz roke kakega angela, ampak od Boga samega nam je dana, podeljena od Jezusa Kristusa in od sv. Duha. Zato tudi piše sv. Pavl: „On, to je, Bog, Bog sam nas je po svojem usmiljenju zveličal, po kopeli prerojenja in ponovljenja sv. Duha, kterega je v nas obilno vtil po Jezusu Kristusu Zveličarju našem“. (Tit. 3, 5.) Drag nam je dar iz roke kakega imenitnega, mogočnega človeka, ali clo iz roke kakega pozemeljskega kralja; koliko drajša nam mora še le posvečujoča gnada biti, ki nam je dana od Boga samega? — Nar drajše blago nam je gnada Božja!

2. Ta posvečujoča gnada božja pa ni le nar drajši zaklad človeške duše, ampak je tudi nje edinopravo blago.

„O Solon, o Solon, o Solon, zdaj spoznam, da si resnico govoril!“ tako je zdihoval nekđaj nevernik, kralj Krezus, ko je na goreči germadi stal, in je na kviško švigajoči plamen žugal ga sožgati. Krezus namreč se je štel zavoljo velikega kraljestva in zavoljo nezmerne bogastva za nar srečnišega med vsemi ljudmi. Modrijan Solon mu je pa nekđaj rekel, da moč in bogastvo niso nobene prave dobrote, in da človek se še le unkraj groba zares srečen imenovati zamore. Krezus je bil zavoljo teh besed razžaljen, in ni verjel. Pa premagan je bil od svojega sovražnika, poropan svojega bogastva, in k smerti v ognju obsojen; takrat se je spomnil besed, ki mu jih je Solon govoril, in zdaj, zdaj še le je mogel spoznati, da moč in bogastvo niso nobene prave dobrote. Tako, ljubi kristjani! nas naša sveta vera uči, da vse pozemeljske dobrote naši duši ne pomagajo nič, če gnade božje nima, in da človek, če je še tako reven in siromaški, vender le za svojo dušo vsega zadosti ima, če le gnado božjo ima. Zato pravi Jezus: „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj konča, in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo, temuč zbirajte si zaklade v nebesih.“ In precej po tem nam pové, kteri je tisti zaklad, ker pravi: „Iščite nar poprej božjega kraljestva in njegove pravice“; to je, išcite ljubezni in prijaznosti božje, išcite gnade božje.

Posvečujoča gnada božja je edino-pravo blago človeške duše; brez njega vse druge dobrote ne pomagajo nič, in nič nam ne menjka, če le gnado božjo imamo. Z gnado božjo imajo nar manjše dela zasluženje za večnost, brez gnade so pa tudi nar imenitniše dela nerodovitne in mertve za nebeško kraljestvo. — Za denar in druge pozemeljske dobrote si človek zamore dobre vesele dni pripraviti, to da za dušo si človek s takimi dobrotami nič ne more pridobiti, če gnade božje nima. In ko bi tudi milijone kdo imel, ima vender le revno dušo, če gnade božje nima.

Vidil in slišal sem, tako pripoveduje Korneli a Lapide, zlo bogatega moža, kako je zadnjo uro vse hišne sklical. „Draga žena, tako je zdihoval, ljubi otroci, pridobil sem si v svojem življenju veliko, in zdaj, zdaj, ko je prišla zadnja ura mojega življenja, zdaj moram ves pobit viditi, da je bilo prazno vse moje življenje, in da si za večnost nisem nič pridobil. O koliko boljši bi bil storil, ko bi si bil v svojem življenju dušni zaklad, namreč ljubezen in prijaznost božjo, pridobil.“ In prav je imel, ker na smertni postelji so mu vse pozemeljske dobrote zginile, in spoznal je, da zdaj je reven in siromaški, da posvečujoča gnada božja, ljubezen in prijaznost božja, je edini zaklad duše naše.

Gotovo, ljubi moji! ste že večkrat slišali, da prijatli so boljši, kakor gotov denar, in da se s prijatli vse zadobiti zamore. To je res, to da velja le za pozemeljsko življenje, za zdajno življenje, ki se pa s smertjo konča; noben prijatelj pa ne bo mogel duši v nebesa pomagati, če ni sama v stanu gnade božje. Brez te gnade smo zgubljeni za večnost, in le samo s to gnado zamoremo iti v božje kraljestvo. Posvečujoča gnada božja je edini zaklad duše naše. Zdaj še le vemo, zakaj so se nekteri ljudje v svojem življenju na enkrat čudno spremenili. Korl V. je zapustil cesarski tron, in se je v kloster podal. Zakaj? On je posvečujočo gnado božjo bolj obrajtal, kakor cesarsko krono; spoznal je, da v samostanu bo ložej gnado božjo ohranil, kakor na cesarskem tronu. Zdaj pa tudi vidimo, zakaj so se svetniki tako silnih pripomočkov poslužili, da bi se v tej sveti gnadi ohranili. Sveti puščavniki so zapustili svet, in so se tako rekoč žive v jame in puščave zakopali.

Ali so bili mar nespametni? To ne, ampak le zato so šli v daljno samoto, ker so si bolj svesti bili, da tam bodo lažej zaklad gnade ohranili. Sveti spokorniki, so blede, upadeni, ih se ojsto pokoré. Ali so morebiti ti nespametni? O nak, oni objokujejo veliko zgubo, zgubo posvečujoče gnade božje. In kako srečni so, če to veliko zgubo s svojimi solzami zopet popravijo, če dragi zaklad gnade božje s svojo pokoro zopet zadobé! Ja, ljubi kristjani, posvečujoča gnada božja je edini zaklad naše duše. Za ta zaklad so svetniki radi dali posemeljsko veselje; za ta zaklad je Cahej dal polovico svojega premoženja; za ta zaklad so mučenci veseli dali svoje življenje.

3. Posvečujoča gnada božja je pa tudi nar slajši zaklad naše duše.

Posvečujoča gnada božja nam poslajša vse nadloge zdajnega življenja. Uči nas, da spoznamo nečimernost posvetnih dobrot, in stori, da lahko na nje pozabimo, in se z veseljem svetu odpovemo. Ona nam polajša naše težavne dolžnosti in nas tolaži in razveseljuje v terpljenju. O koliko svetnikov je že to poskusilo, in koliko pravičnih poskuša to še vsaki dan! Sv. Pavel od veselja poskakuje v sredi svojih nadlog; sv. Andrej se veseli, ko križ ugleda, kateri ga je imel sprejeti; sv. Lorenc se raduje, ko ga na ognju pečejo. Zakaj? Gotovo je, da posvečujoča gnada božja pri tistem, ki jo ima, tudi nar večé terpljenje v čudno veselje spremeni. Zato so tudi nekteri svetniki le terpljenje želeli, kakor postavim sv. Terezija, ki je zdihovala: O Bog! ali terpeti ali umreti!

Kdor posvečujočo gnado božjo ima, je vdan v sveto voljo božjo; ta spozna in moli v vsem, kar se mu prigodi, Boga in njegovo sveto voljo. Življenje in smert, zdravje in terpljenje, tako govori pravični na bolniški postelji, vse mi je prijetno, saj se po božji volji godi.

Ja še clo britka smertna ura, tista ura, ki je za posvetnega človeka tako strašna, še clo ta ura je tistemu, ki v gnadi božji živi, sladka in prijetna. „Kmalo, kmalo“, je zdihnil sv. Alojzi, „ne dolgo, in počival bom v naročju svojega Boga.“

S k l e p.

O ljubi kristjani! boljšega zaklada ga ni, kakor je gnada božja. Ne posvetna čast, ne pozemeljska mogočnost, ne kraljeva krona, ampak gnada božja človeka velikega dela pred Bogom. O srečen, kdor je nikoli zgubil ni; srečen kdor jo ima; tavžentkrat srečen, kdor jo do zadnjega zdihljeja ohrani! O sveta Marija! prosi Boga za nas, naj živimo in umerjemo v gnadi božji! Amen.

Pridiga za 3. adventno nedeljo.

(Drugi sad pokore: Spokornik premaguj pregrešne navade; gov. M. T.)

„Poravnajte pot Gospodov!“ Jan. 1, 23.

V v o d.

Povernili so se bili Izraelci iz Egiptovske sužnosti; ajdje Amalekičani so bili prvi, ki so se jim z orožjem v bran zoperstavili. Tako pa so bili krivi dvojne nesreče. Najpoprej so hotli Izraelci nazaj v Egipt pobegniti. Potlej so pa tudi druge ajdovske ljudstva iz bližih sosesk spodbodli, da so še te Izraelce napadle in preganjale. Kakor hitro torej Savel kralj postane, velí mu Bog, naj Amalekičane s kraljem Agagom vred pokonča, in ne prizanese ne možkim, ne ženskam, ne otrokom, ne čedam.

Zakaj pač je dal Bog tako ostro povelje, naj pomori ne le može in žene, ampak tudi nedolžne otroke Amalekičanske? Med drugimi gotovo zato, da bi se kdaj odraščeni ne maščevali nad Izraelci, ker so zavoljo teh smert storili njih starši.

Enako je treba grehe že sperva v začetku, dokler še k moči ne pridejo, pridno zatirati, da do verha ne dorastejo in se več ne dajo užugati. Amalekičane imajo pobožni učeniki za podobo smertnih grehov, ki se kristjanom na potu proti nebesom zoperstavljajo; otroke in čede pa za hude nagnjenja in poželjivosti, za strasti in pregrešne navade, iz katerih lahko veliki grehi prirastejo. Kakor je torej Bog Savlu zapovedal,

naj Amalekičane in vse, kar je bilo njihovega, brez razločka in brez usmiljenja pokončajo, ravno tako Bog hoče, naj spokornik ne le greha izruje, ampak tudi vse drugo, kar je z grehom v kaki zvezi, zatare.

Pred tednom ste slišali, da mora pravi spokornik v svojem notranjem in na vnanjem biti spremenjen človek, to je, da zatira svoje hude nagnjenja in da čuje nad svojimi vnanjimi počutki. Danes pa vam hočem na dalje pokazati, kako da mora grešnik enako previden biti, kar zadeva zmagovanje pregrešnih navad. Dasiravno bom od vsake pregrešne navade brez razločka govoril, bodi si že navada kletvine, rotenja, pijančevanja itd., vendar bodo moje besede še posebno merile na navado v oziru na nečistost. Povedal vam bom pa tudi vzroke, zakaj da naj si pravi spokornik nad vse najbolj prizadeva, svoje pregrešne navade premagovati.

Od tega me sopet pazljivo poslušajte, in po teh naukih zravnajte pot na prihod Gospodov!

R a z l a g a.

1. Pervi vzrok, zakaj naj si resnični spokornik vse prizadeva, da hudo navado premaga in izruje, je ta, ker se navada duše tako prime, da jo popolnoma v svojo spremeni, kakor pregovor pravi: „Navada ima železno srajco“; ali kakor Latinec pravi: Navada je druga natora. To se pravi: Kakor človek tistih del, katerih natora hoče, ne more opustiti, kakor jedi, pijače, spanja; tako človeku greh, kedar se mu privadi, pride v potrebo.

To trinožko oblast grešne navade popisuje Jeremija prerok rekoč: „Ali zamore zamorec svojo kožo spremeniti, ali leopard svoje lise; tako bote tudi vi dobro zamogli storili, ki ste hudega vajeni (13., 23.). In sv. Bernard pravi: „So ljudje, kateri v hudi navadi, kakor v kaki koži tiče, tako, da bi jim poprej kožo slekel, kakor jih od navade pripravil.“

Navada je celo, govori sv. Ambrož, nekaj tako silnega, da je ne le natori enaka, temuč jo še prekosí. Zgled tega in priče so nam Izraelci. Ob času, ko so popotovali iz Egiptovske sužnosti proti obljubljeni deželi, jih je Bog z nebeškim kruhom,

z mano, živil; padala jim je vsak dan, razun sabote, kakor dež z nebes. (Exod. 16.) Ta nebeški kruh je bil poln sladkosti in prijetnosti. Vendar so se ga bili kmali naveličali, da so zoper Mojzesa godernjali, zdihovali in jokali. Pa zakaj? Zato, ker čebule in česna niso imeli, česar so se v Egiptu privadili. Ali pa ni bila nebeška mana bolj okusna jed, kakor čebula in česen? Pa zakaj so Izraelci po tej veliko slabši jedi, po sužnosti in tlačanstvu hrepeneli, kakor pa, da bi bili uživali v miru in v prostosti nebeški kruh? Sv. Krizostom pravi: „Za voljo navade.“

Kar se je pa z Izraelci godilo, godi se tudi z grešniki. Oni sicer spoznajo, da je čednost kaj neprimerno slajšega, kakor jarm greha. In vender grehu dajejo prvo roko. Zakaj? Zavoljo navade. Ja, navada še celo njih natorno nagnjenje premaga. Tako je po natori marsikdo zmeren, pa po večkratnem pitji postane požeruh. Drug je od natore krotek in poterpežljiv, pa po večkratnih prepirih postane čmeren in togoten. Tretji je od natore sramožljiv, pa po slabih tovaršijah postane nesramnež in razujzdanec. Kaj mislite, da je tega krivo? Poglejte! vse to dela navada, ki zmiraj močnejša prihaja in zmirej globokeje korenine žene, kolikor večkrat se kdo v eni in ravno tisti greh poverne. Ta navada postane tako močna, da naposled človeka k hudemu vleče celo zoper njegovo voljo. Ali ste že slišali kterikrat od mertvičnih, ali zelo zaspanih bolnikov? Tak bolnik, če ga tavžentkrat pokličesh, tavžentkrat sopet zaspí. Ravno tako je pri grešnikih iz navade. Sv. Avguštin sam nam to spričuje, ker je tudi on moč in silo hude navade v svoji mladosti obilno poskusil.

2. Drugi vzrok, zakaj naj si resnični spokornik vse prizadeva, da hudo navado premaga, je ta, ker ga huda navada terdovratnega in neobčutljivega stori.

Ljudje, kateri v kakošnih fabrikah ali v mlinih stanujejo, tako so vajeni rožljanja koles, stop in šuma vode, da jih vse to v spanji nič ne prebudi. Ravno tako tisti, kateri se večkrat v eni in ravno tisti greh povernejo, tako terdovratni in gluhi postanejo, da nič več ne slišijo glasu pridigarjev, spovednikov in opominovanja svoje vesti.

Kako pa serce grešnikovo tako oterpne, nam pové kraljevi prerok David, rekoč: „Hudobni se zmiraj okoli verté.“ (Ps. 11, 9.) Te besede Davidove bote v tej le priliki bolj umeli: Vidili ste, postavim, s konji proso meti, da zmiraj na okroglo po njem sem ter tje hodijo, pa nikaker naprej ne pridejo, temuč se vedno na prvi kraj nazaj vračajo. Ali ste vidili pri kacih mostovih hlode v vodo zabijati, ko so delavci kako vreteno zmiraj okoli gnali, dokler je težki bit po škerpcu do verha prišel in se sprožil, ter so to delo od jutra do večera ponavljali. Pri vsem tem delu pa so se delavci vedno v vertincu okoli vretena sukali. — Tako se po Davidovih besedah tudi hudobni sučejo. Oni hodijo od pregrehe k pregrehi, od nje k spovedi, od spovedi sopet k pregrehi; na potu proti zveličanju pa ne pridejo ne ene stopinje naprej.

Naj vam k tej priliki še eno pridenem: Kaj ne, otroci imajo večkrat med sebo kako igro, da se tako dolgo na okoli verté, dokler nekteri vsi omotičeni in vertoglatvi na tla popadajo. Njim enako delajo grešniki iz navade. Tudi oni se verté v praznih nečimernostih, v veselji, v požrešnosti in nesramnosti, dokler da postanejo na duši vsi omotični in na pameti vsi vertoglatvi. Tudi oni na posvetne nečimernosti tako terdo popadajo, da nebes nič več ne vidijo. Pridiguje se jim s prižnic in v spovednicah; — oni ne vstanejo. Smert, sodba, pekel, nebesa, večnost; vse se jim stavi pred oči; — ali od omotice greha vsega tega ne vidijo. Oni ležé, in ležé tako, da večidel nikoli več ne vstanejo, ako jih kaka posebna gnada s silo po koncu ne postavi. Tako nam pripoveduje nek duhoven od nečistnika, pri katerem si je sedaj z lepo, sedaj s hudo prizadeval, da bi ga k pokori in poboljšanju pripravil. Grešnik je bil ves ginjen, da so se mu solze iz oči uderle. Ali med jokom je izgovoril strašne besede, rekoč: „Častiti duhovni oče! ako bi mi mogli peklenske vrata odpreti in mi vse hudiče pokazati, ki čakajo sprejeti mojo dušo, vendar bi se jaz svoje pregrešne navade v prvi priložnosti ne mogel zderžati, naj bi tudi za gotovo vedel, da imam pri tej priči umreti.“ — O strašna terdovratnost in neobčutljivost radostnega grešnika! Zato pravi sv. Ambrož od Samsona: „Samson je s svojo močjo leva zadavil, svojih strast pa ni mogel ukrotiti. Raztergal

je vervi sovražnikov, ali vezi nečiste ljubezni so se mu zdele premočne. Požgal je žetev svojih nasprotnikov, pa sam ognja ljubezni vnet je zgbil žetev svojega truda.“

Skušnja pa še clo uči, da taki grešniki tudi v sivi starosti ne odjenjajo od grehov, katerih so se navadili v mladosti. Priče tega sta nam tista dva hudobna starca, ki sta hotla nedolžno Suzano zapeljati. In od nekega igravca se bere, da je še na smertni postelji po celi dan kvartal, in ko od slabosti ni mogel več kvart v roci držati, prosil je svoje prijatle, naj zraven njegove postelje igrajo, da mu bo vsaj še veselje gledati na kvarte.

3. Tretji vzrok, zakaj naj si resnični spokornik vse prizadeva, da hudo navado premaga, je ta, ker skušnja spričuje, da zastarani grešniki večidel nesrečno merjejo. Ko je bil Noe že 150 dni v barki zapert, spusti potem dvoje ptičev, namreč goloba in krokarja iz barke, naj bi pozvedel, če so že vode vpadle, in se hribi prikazovati začeli. Golob, ker se ni imel kam vsesti, prileti nazaj k Noetu v barki; krokarja pa ni bilo več, ker je nad mrtvimi trupli dosti živeža našel. — Učeni Korneli (a Lapide) pravi, da je golob podoba resničnih spokornikov, ki berž, ko v greh padejo, v barko pribežé. Krokar pa je podoba grešnikov, kateri pokoro odkladajo, in od dne do dne: „Jutri! jutri!“ krokajo. Ti danes v barki živé, jutri zunaj barke smradu iščejo. Danes služijo Bogu, jutri hudiču. Danes vžijejo nebeški kruh, jutri se vernejo k merličem nazaj. Konec njih pa je večno pogubljenje, kakor je bil vseh tistih, kateri z Noetom vred niso bili v barki.

Iz teh vzrokov hote sedaj spoznali, kako potreba je, da resnični spokornik svoje pregrešne navade premagnje. In tega premagovanja je toliko bolj treba, ker se ti ni bojevati z vnanjim, ampak z notranjim sovražnikom, s svojim lastnim mesom, katero povsod sebo nosiš. Ako praviš: Kolikorkrat sem padel, saj sem se pri spovedi obtožil, to je že prav. Ali, če si po spovedi nisi nič prizadeval, da bi bil ukrotil svojo pregrešno navado, da si morebiti po spovedi ravno tolikrat, ali še večkrat sopet padel, znamnje je to očitno, da je bila tvoja pokora brez terdnega sklepa, in torej pred Bogom popolnoma brez veljave. Ti si še zmirej med številom tistih, od katerih

sv. Duh v sv. pismu (Preg. 10, 23.) govori, da „z ustni smehljaje hudobije doprinašajo.“

Kako boš pa take navade mogel premagovati, uprašaj svojega spovednika. Taki pripomočki so med drugimi: resničen strah Božji, spomin, da je Bog povsod pričujoč, da prejemlješ večkrat svete zakramente, da se deržiš vedno enega spovednika, in da se priporočuješ priprošnji svetnikov, posebno priprošnji Device Marije. In kar vsem brez razločka svetujem, je to, da si vsak sam, kolikorkrat se v kak greh poverne, zanj naloži prostovoljno pokoro. Tako se pripoveduje od nekega plemenitnika, da je zelo rad igral, in med igro klel in rotil se iz navade. Na spovednikovo uprašanje, kolikrat je zaklel, odgovori, da tolikrat, kolikor ima las na glavi. In spovednik mu svetuje, kolikorkrat bo sopet zaklel, naj si vselej en las iz glave izruje. Mladeneč je to slušal, in od strahu, da bi kmali plešast ne postal, premagoval je to grešno navado tako, da jo je kmali popolnoma odpravil. Poznejše pa je tudi to svojo nečimerno misel spoznal, in večkrat sam sebi rekel: „Da sem lase na glavi ohranil, sem se lahko premagal; zakaj bi ravno tega zato ne mogel, da rešim svojo dušo?“

S k l e p.

Po vsem tem rečem k sklepu: Zapomnite si vsi ta zveščanski pripomoček! Storite terden sklep, kolikorkrat se povernete v ktereга svojih poprejšnjih grehov, da bote klečé kak „očenaš“ molili, ali ubogim kak krajcar ubogajme dali, ali si čez dan kako jed pritergali, ali kaj drugega takega. To bo več zaleglo in sadu obrodilo, kakor vse naše pokore v spovednici. Sv. adventni čas nas kliče k pokori, da pripravljamo pot Gospodu, pot v naše serca. S tem bote spričevali, da ste med številom resničnih spokornikov, in da po povelji sv. Janeza Kerst. zravnujete pot na Gospodov prihod. Amen.

Pridiga za 4. adventno nedeljo.

(Tretji sad pokore: Spokornik beži pred priložnostjo v greh; gov. M. T.)

„Oznanoval je kerst pokore v odpuščenju grehov.“ Luk. 3, 3.

V v o d.

Čuda vredno je vse, kar beremo od Janeza Kerstnika. Čudno je bil rojen, čudovito ojstro je živel, čudovito je bil stanoviten, čudovito je bil serčen: ni se bal ječe ne smerti. Naj bolj zavzetno pa je nad njim, da je komaj pet let star hišo svojega očeta zapustil in se v puščavo umaknil. Ljubše mu je bilo, da je ondi prebival med zverinami, kakor doma med ljudmi. Njegova jed in pijaca so bile kobilice in divji med. Oblačilo je imel iz velbljudine dlake, in spal je na golih tleh. Tako je rasel v zatajevanji in v svetosti, ter „je oznanoval kerst pokore v odpuščenju grehov.“

Kaj, mislite, da ga je naklonilo, da se je še tako mlad svetu odpovedal? Nič drugega ne, kakor strah, če bi še dle med hudobnim svetom ostal, da bi se njegovih hudobij ne navzel in se ž njimi ne oskrnil. Nek cerkven pisavec pravi: „Kakor se meso nasolí, da se ohrani, tako se je tudi telo sv. Janeza v pokori čisto ohranilo.“ Ako je pa že najsvetejši od žene rojenih, kateri je bil že v maternem telesu posvečen, pred svetom bežal, da bi se ne omadeževal; koliko bolj je še le potreba, da slabi in že večkrat padli človek beži pred slabimi tovaršijami in priložnostmi v greh! Pregrešna priložnost je enaka sajam, s kterimi se tudi nedolžni počernijo; nastava je, v katero se tudi spokorniki vjemajo; kakor pečina sredi morja je, nad katero se je že tudi svetnikom čoln nedolžnosti razbil. Z malo besedami: Grešna priložnost je bolj nevarna, kakor peklenska hudoba sama, ker le po grešni priložnosti zamore hudoba duše zapeljevati in vleči za sebo v peklenko brezno.

Zato, ker ravno o pokori govorim, vam hočem danes pokazati, kako potrebno je spokorniku, da pred grešnimi priložnostmi beži. Ako tega ne stori, daje znamenje, da ni resničen spokornik, in da so njegove spovedi zgoli Božji ropi. — Poslušajte me!

R a z l a g a.

Da bote ta nauk prav razumeli, moram vam najprej razložiti, kaj je grešna priložnost. Sploh se grešna priložnost imenuje vsaka nevarnost, ki nas v greh napeljuje; in ta je ali bližnja, ali pa daljna. Daljna je tista, ki nas le malokdaj in bolj po naključji v greh napeljuje. Te daljne priložnosti v greh pa nismo dolžni se ogibati. Zakaj, dasiravno je, postavim, kerčmar ali godec biti bolj nevarno, kakor je stan kakega mniha, pa vendar še za tega del ni vsak dolžen mnih biti. — Bližnja priložnost v greh pa je tista, ki človeka pogosto v greh napeljuje, tako, da je skoraj greh gotov, ako se je ne ogne. Postavim, ti stanuješ ž njim ali ž njo, s katero si se nesramno spečal, skup v eni hiši; ali greš v kerčmo, iz ktere vselej pijan prideš, ali greš med tovarše, kjer imajo večidel kake nesramne pogovore, ali v družine, kjer igrajo in kolnejo, ali med tovaršice, ki nimajo drugega govorjenja, kakor le bližnjega objedati; i. t. d. Vidiš, te so tiste grešne priložnosti, ki jih božja zapoved ostro prepoveduje, in katerih se mora zvesto ogibati resnični spokornik.

K temu ga že lastna pamet opominja. Še ptič, ako je z žimnice ali nastave ušel, se nič več nazaj nanjo ne usede. Lesica, pravijo, preden gre čez led, nastavi uho nanj, da po šumenji vode spozna, če je varno čeznj iti. Volk, kedar je ranjen, ne poverne se nazaj v gozd, dokler okoli in okoli vse obhodi in lovčeve stopinje ovoha, da je odšel. Ravno tako pokora človeka paznega dela pred grehom, v kterega je poprej zašel. Zakaj, kar je limanca za ptiča, to je bila morebiti zate ta ali una hiša, ta ali una oseba, ki te je v mlakužino greha potegnila. Ako hočeš torej le toliko razumen biti, kakor so živali, beži znanprej pred to priložnostjo v greh!

Tega ti pa ne svetuje že tvoja pamet, sam Bog ti to zapoveduje. Tisti grešnik, ki po storjeni spovedi zmirej v poprešnjih grešnih priložnostih ostane, greha ne bo opustil.

Med vsemi kralji v Izraelu sv. pismo pobožnega Jozija najbolj hvali. Ono pravi od njega: „Njemu enakega ni bilo pred njim nobenega kralja, ki bi se bil sopet k Gospodu spreobernal iz vsega svojega serca in iz vse svoje duše in iz vseh svojih moči.“ (IV. Kralj. 23, 25.) — Kaj je vendar Jozija takega storil? Ali je morebiti obilno spokornih solz pretakal? ali je namesto škerlata spokorni rasovnik nosil? ali svoje telo do kervi tepel? Nak — nič od vsega tega ni storil. Toda: „Odpravil je vedeževavce in čarovnike in molike, in vso nesnago in gerdobijo, ki so bili po deželi Juda in v Jeruzalemu.“ (Jb. 23, 24.) S temi besedami sv. pismo pove, da se drugi kralji pred Jozijem, dasiravno so se zavoljo molikovavstva pokorili, niso iz vsega serca k Bogu spreobernali, zato ker molikov niso popolnoma odpravili in zaterli.

Potem takem, kristjan! stori, kar hočeš, moli, posti se, dajaj ubogajme, hodi k spovedi i. t. n. Z vsem tem še ne pokažeš, da si resničen spokornik. Ako pa vse molike in nesnage, to je, vse priložnosti v greh odpraviš, potlej imaš znamenje, da si se iz vsega serca k Gospodu spreobernal.

Ta zgled Jozijev so posnemali vsi pravi spokorniki. Tako je Egiptovski Jožef pri tej priči zbežal, ko ga je nesramna kraljica bila v greh nagovorila. Tako je bežal Lot iz pregrešne Sodome. — Mozes je razdrobil v prah zlato tele in sožgal ga. Samson se je rajše z levom boril, kakor bi se bil podal v nograd, kjer bi bil skušan, zoper postavo vino piti. (Sod. 14.) Sv. Martinijan, puščavnik, je v morje skočil, da je nastavam neke ženske ubežal. Sv. Andrej Avelinski se je svoji pravdniški službi odpovedal, ker se je enkrat nekoliko zlagal. Opomnim naj vas še na sv. Petra. Znano vam je, da je na dvorišči velikega duhovna pri neki dekli zmoten Kristusa trikrat zatajil. Poslušajte pa, kaj je po tem storil! Ko je Kristus od smerti vstal, so šle Magdalena in druge pobožne žene k grobu, naj bi ga mazilile. Ali našle so prazen grob, in vidile mladenča, ki jim je povedal, da je Kristus vstal, in jim velel, naj tudi učencom to oznanijo. Peter

je na to vstal in tekel sam k grobu. (Luk. 24.) Zakaj se pa Peter ni unim ženam za spremljevalca pridružil? „Peter“, pravi sv. Krizolog, „je padel po ženi, zato se je zanaprej celo tacih žensk ogibal, od katerih je bil prepričan, da so bile svete.“

Pri tem mi pa morebiti kdo poreče: Saj sem bil v zakramentu sv. pokore in sv. rešnjega Telesa v dobrem vterjen; po tem takem ni toliko nevarnosti zame, da bi v priložnosti sopet grešil. — S tem izgovorom skušajo nekteri sebe in spovednika preslepiti. Da, ljubi moj! rad ti verjamem, da tisti čas, dokler s spovednikom govoriš, nimaš ravno volje, sopet grešiti. Ali če boš to voljo še imel, kedar v priložnost prideš, ti ne verjamem. Le poglej! celo svetniki, polni žive vere, trdnega npanja in goreče ljubezni in v pobožnosti uterjeni so v priložnosti padli. Zato Job kliče: „Gora se podere in zgine, in skala se premakne s svojega kraja.“ (14, 18.) Taka gora je bil David. In vendar kako hitro je v priložnosti padel! Taka gora modrosti je bil Salomon; ali grešna priložnost ga je storila nečistnika in molikovavca. Taka skala je bil Samson, ki je pa od nečiste ljubezni priliznjene ženske zvezan v kljub svoje čudovite moči žalostno poginil.

Storila je to grešna priložnost pri teh in družih; ali je potem verjeti, da mladeneč, ki nič ne ve od zatajevanja in berzdanja svojih strast, ki nosi ogenj poželjivosti v svojem sercu in dovoljuje svojim telesnim počutkom vso voljo, in ki se, slabemu terstu enak, vsakemu vetru skušnjave da sem ter tje zaganjati; ali je verjeti, pravim, da tak mladeneč na oglaženemu ledu ne bo padel, kjer so celo svetniki popadali? „Nemogoče je terditi“, pravi sv. Ciprijan, „da bi se, od plamena krog in krog obdan, ne vnel.“ Oh, zdihuje sopet drugi, jaz se ne morem in ne smem grešne priložnosti ogniti, to bi ja bilo drugim v pohujšanje in meni samemu v veliko časno škodo. — Tako se sopet nekteri izgovarjajo, ki bi imeli za voljo grešne priložnosti iz kake službe stopiti, ali zadolženo osebo od hiše odpraviti. Kako prazen je ta izgovor! Kaj ne, ljudje od tvoje pregrehe vedó, ali ne vedó. Če ne vedó, gotovo ne bo sramota zate, če pohujšljivko od hiše daš. Če pa vedó, s tem tvoje dobre ime ne bo nič škode terpelo,

ako gre od hiše; velikoveč popravil boš dano pohujšanje in sopet pridobil zgubljeno dobro ime. Kar pa kakošno škodo zadeva, le domišljuješ si to škodo. V resnici pa je ni nobene škode več, kakor je škoda, katero terpi tvoja duša. Zakaj: „Kaj pomaga človeku, ako celi svet pridobi, na svoji duši pa škode terpi?“ Tvoj izgovor torej, da ne moreš grešne priložnosti zapustiti, bil bi bolj resničen, ako bi spoznal in rekel, da je nočeš. Ravno zavoljo tega pa, da je nočeš opustiti si odveze nevreden. Vsled tega vsi duhovni učeni — poslušajte kristjani moji! — spovednike ostro svaré, da takim grešnikom, ki pri spovedi storjenih obljub niso spolnili, ne smejo dati odveze, naj obeta spokornik še s tako lepimi besedami, da se bo poboljšal. Poprej se mora puščica iz rane potegniti, potem še le se more rana celiti. Poprej se morajo moliki iz serca odpraviti, potlej še le darov iskati, ktere hočemo pravemu Bogu prinesiti. Spovedenci, kterim se prehitro odveza daje, pomagajo si le redko kterikrati iz svojih grehov na noge, večidel se še globokeje pogreznejo. Sklenejo morebiti, sopet k spovedi iti, pa zbirajo si radi vselej drugega spovednika, kateri njih okoliščin ne pozna, da s praznimi izgovori odvezo prigoljufajo, — v nečast zakramentom, v rop Božji, v pogubo svoji duši.

Sv. Dominik nam pripoveduje od nekega mladenča, ki se je po grehu nečistosti globoko pogreznil. Na enkrat pa žarek gnade Božje v njegovo serce prisije in ga predrami, da sklene zanaprej svojim poživljenim strastim se odpovedati. Spovedal se je ponižno in zgrevano, tudi se je že osem dni (kar je za vadostne nečistnike veliko) zoperstavljal vsemu vabljenju svojih strast. Preteče teh osem dni in gre po tistih ulicah, kjer je stanovala tovaršica njegovih pregreh. Ta berž, ko ga od daleč zagleda, skoči k hišnim vratom, in ko gre memo, ga prav prijazno pozdravi, rekoč: „Ali me ne poznaš, jaz sem ta in ta.“ Na to reče mladeneč: „Morebiti, pa jaz nisem nič več tisti, ki sem poprej bil!“ „Jaz sem pa še tista“, mu odgovori. „Ali me nočeš odzdraviti? Pojdi! pojdi! saj govorjenje ne bo ravno greh!“ — Mladeneč se dá pregovoriti in stopi v hišo. Notri pa se mu sopet po navadi s tako sladkimi, medenimi besedami, s prilizovanjem in zdiho-

vanjem hlini, dokler ga omeči, da je storil sopet staro pregreho. Ali, o strahotel šiba Božja mu je bila pri tej priči za petami. Nič več ni šel živ iz hiše svoje nesramne tovaršice, temuč umerl je nagle in neprevidene smerti v njenem naročji.

S k l e p.

Tak, ljubi moji! je velikrat konec grešne priložnosti. Grešnik se tako dolgo z Bogom norčuje, da je mera njegovih pregreh polna do verha; potem pa ga prekličie zmed števila živih pred sodnji stol svojega maščevanja, in odtod pahne v večni ogenj. Ako je torej med vami, ljubi moji, kateri tak, naj ga vender ptuja škoda zmodruje, da se grešnih priložnost za vselej ogiba. Pomni naj besede Kristusove, ki pravi: „Ako te pohujša tvoje oko, izderi ga, in verzi ga od sebe. Ako te pohujša tvoja roka, ali tvoja noga, odsekaj jo, in verzi jo od sebe.“ (Mat. 18, 8. 9.) To se pravi: Ogibaj se tega človeka, une hiše, une družine, naj ti je tudi tako ljuba, kakor ti je tvoje oko, tvoja roka, ali noga. Tedaj naredi obljubo in reci, da hočeš rajši umreti, kakor v grešne priložnosti nazaj zahajati. Nikar se s tem ne tolaži, da je časa še dosti spreoberniti se. Poglej! ravno te besede je uni mladeneč govoril, od kterega sem pravil, in med tem mu je čas gnade potekel. Rad bi delal on in vsi pogubljeni ostro, ostro pokoro — pa ne morejo več. Po tem takem nikar ne odlašaj, priložnost v greh zapustiti in iz vsega serca k Gospodu se poverniti; potem boš tudi ti videl zveličanje božje! Amen.

Homilitične pridige kratko osnovane za vse nedelje celega leta.

I. adventna nedelja.

(Sodnji den nesrečen za grešnike, srečen za pobožne.)

V v o d.

Spet novo cerkveno leto, — da bi bilo le srečno! Srečno pa bode, ako se varujemo greha. Nič pa nas ne more bolj k dobremu naganjati, od hudega pa... kakor misel na sodnji den: „Spomni se, o človek! štirih poslednjih...“ Zatorej tudi sveta katoljska cerkev evangelje od poslednje sodbe. Tudi jaz hočem ostati pri njej in premišljevati imenitno resnico: Poslednja sodba bo strašna za grešnike, vesela pa za pravične.

R a z l a g a.

1. Zavoljo znamenj, ki se boje godile na nebu in na zemlji. Znamnja bodo na solncu... Konec bo vsega posvetnega! Grešnik, ki je stavil vse svoje upanje in veselje na posvetno, vidil bo, kako se je goljfal...kako abotno ravnal. Pravični pa bo ves vesel, da se ni dal premotiti svetu in njegovim dobrotam...

2. Zavoljo svitlega prihoda božjega sodnika: „Videli bodo tedaj Sina človekovega... Kaj poreko Judje, kterim je bil križ pohujšanje, kaj ajdje, kterim je bil križ... Kaj kristjani, ki se križa sramujejo, nočejo Jezusu verovati, ne živeti po njegovem nauku... Veseli pa bodo pobožni, ki so se terdno Jezusa držali, v njega verovali, zaupali, za njim sv. križ nosili, po njegovem nauku lepo živeli...

3. Zavoljo sodbe, ki se potem začne: „Razločil bo pravične in hudobne in postavil jih... Oh kolika sramota za grešnika, ki je tukaj slovel za pravičnega, skrivši pa je

delal hudobije, znane bodo vse misli, besede in djanje... Pobožni, ki je bil večkrat zasramovan in obrekovan, stal bo na desnici, odkrito bode vse, kar je dobrega storil, naj bi bilo še tako skrito.

4. Zavoljo večnosti, ki potem nastopi: „Pravični pojdejo v večno... hudobni pa... to bode strašno ločenje in kam popelje pot? Grešnike v večni ogenj... pravičnega v večno veselje, kterega še nobeno oko...

S k l e p.

Stojimo na pragu novega leta... alj doživimo tudi njegovega konca, tega ne vemo. Le to vemo, da je naše življenje le kratko, in čas hitro... in se neverne nikoli več. Preden se zamislimo, smo na kraju, in pred nami stoji smert, sodba in večnost. Sodnji dan bo za nas ali strašen ali vesel: zatorej ne ljubimo preveč posvetnega, ki mine, — držimo se sv. križa, ki se bode prikazal, — spominjajmo se ostre sodbe in neskončne večnosti. Amen.

II. adventna nedelja.

(Jezus je obljubljeni Mesija.)

V v o d.

Vsi pravični in modri starega zakona so zdihovali po obljubljenem odrešeniku: „Rosite ga... Tudi sv. Janez v jeci je zdihoval po njem. Zatorej je poslal dva svojih učencov, naj prašata Jezusa... Pa ne mislite, da Janez ni poznal Jezusa, da vedel ni, da je on... poslal je le, naj Jezus očitno pred vsemi ljudmi pove, da je on Mesija. Jezus pa ne odgovori naravnost, temuč odgovori nekako čudno in zavito. Zatorej hočemo danes ta Jezusov odgovor malo bolje razjasniti in pre-mišljevati: „Kaj Jezus odgovori in pravi sam od sebe?“

R a z l a g a.

1. Jezus odgovori in pravi sam od sebe, da je vse-gamogočen: „Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala...

Ni naravnost povedal, da je Mesija, pokazal je le, da se na njem spolnuje, kar je Izaia 35, 4. od Mesija prerokoval, in da je on sam Bog, ki tolike čudeže dela. To dela odrešenik Jezus tudi še naše dni: On razsvetljuje našo slepoto, kdor veruje, vidi; — hrome in slabe poterjuje in močne dela s svojo pomočjo, da hodijo po pravem potu; — očiščuje nas grehov, ki so gobe; — on nas zbuja, da slišimo glas naše vesti, sv. cerkve, staršev . . . — zapadli smo vsi večni smerti, on nas je vse odrešil od smerti in pogubljenja . . . Ja! tudi naš odrešenik je Jezus!

2. Jezus . . . pravi od sebe, da posebno uboge kliče in podučuje: „Ubogim se evangelje oznanuje!“ Jezus ni prišel, odrešit le bogatih in visokih, temuč vse in zlasti uboge in nizke. Sam je bil ubog, da ni imel . . . uboge je tudi naj rajše sprejemal: „Pojdite na ceste, in pokličite . . . pa ne mislite le samo na tiste uboge, ki so berači in sirote, temuč so ubogi v duhu in sercu, ki so bogati, pa serce jim je vendar le prazno, žeja jih po drugem bogastvu, čutijo, da pozemljenske reči serca ne nasitijo (Cahej) in obernejo se k Jezusu — ti so tisti ubogi, katerim se evangelje tudi današnje dni oznanuje, ti pridejo k Jezusu, jim je odrešenik in zveličar. Bahači, previsoki, posvetnjaki ne pridejo k Jezusu, tim se evangelje zastoj oznanuje.

3. Jezus . . . pravi, da se bodo nad njim pohujševali. Že Simeon je rekel, da je postavljen . . . že Judom je bil Jezus pohujšanje in ajdom neumnost . . . tudi naše dni so, ki se nad Jezusom pohujšujejo. Malo porajtajo njegov nauk, njegove zapovedi, obljube in žuganje. Pa pustimo nesrečneže: blagor, kdor se nad Jezusom ne pohujša. Na tihem živi, dela dobrega, spolnuje svoje dolžnosti, in uživlja sladki mir svojega serca; lahko obrača svoje oči proti nebesom, kjer stanuje modri in mogočni Oče, in čaka ga plačilo večno.

S k l e p.

Danes torej pravi in priča Jezus sam od sebe, da je obljubljeni Mesija: da je vsegamogočen, da se njegovo evangelje ubogim oznanuje, da jih pa bode vendar nekaj tacih ljudi, ki se bodo nad njim pohujševali. Tudi nam je Jezus

naš usmiljeni odrešenik, sprejmimo ga, deržimo se ga, ljubimo ga! Amen.

III. adventna nedelja.

(Človek! spoznaj sam sebe!)

V v o d.

Sv. Janez je opominjal ljudi, naj se pripravijo na odrešenikov prihod. Klical je glasno . . . ljudje so k njemu . . . poslali so nekaj duhovnov do njega, naj ga prašajo, kdo je? Mislili so namreč, da je on obljubljeni Mesija. Janez pa je odgovoril, da ni. Prašanje: kdo si — in Janezov odgovor sta kaj imenitna — hočemo torej obojno premišljevat.

R a z l a g a.

„Spoznaj sam sebe“, so že djali stari modrijani; ta beseda velja tudi še nam; le kdor sam sebe prav pozna, ve, kdo je; — vé, zakaj da ga je Bog stvaril; — vé, kaj bode enkrat z njim; — vé, kaj mu še manjka, kaj ima popraviti in zboljšati, česa se ogibati in posebno varovati, da bo vreden nebeškega plačila. Zatorej je treba, da se večkrat poprašujemo: Človek kdo si.

Odgovorili pa bodemo prav, če se ravnamo po izgledu sv. Janeza. On je odgovoril:

1. resnično: „In je povedal in ni tajil: Jaz nisem Kristus, Elija ali prerok.“ Resnično odgovarjaj tudi ti! Da bodeš pa tega zamogel:

a) delaj pogostoma seboj rajtengo . . . vsak večer poprašuj svojo vest, — hodi večkrat k spovedi, — vselej pa ponižno prosi Boga, naj te razsveti, da te sama svoja ljubezen ne oslepi;

b) poslušaj pridno božje nauke, prebiraj dobre bukve, da vidiš svoje dolžnosti, potem pa primerjaj svojo obnašo;

c) glej, kaj drugi od tebe pravijo, posebno kaj pravijo tvoji nasprotniki, ravno ti imajo bistre oči — le varuj se

lizunov, in ne daj se jim goljfati in slepariti. Sv. Janez je odgovoril tudi :

2, ponižno: „Jaz sem glas vpijočega . . . Jaz kerščujem v vodi; v sredi . . .“ Ponižno odgovarjaj tudi ti; da bodeš pa ponižen :

a) pomisli, da si prah in pepel, in da imaš vse le od Boga: „Kaj imaš, da nisi sprejel . . .“

b) pomisli, kaj hoče od tebe Jezus in njegov sveti nauk, in kako malo se ravnaš ti po Jezusovem nauku in zgledu;

c) pomisli, kako zvesto in lepo so služili Bogu svetniki božji in služijo še zdaj pobožne duše; kako so se zatajevali postili, koliko terpeli. Koliko ti še manjka, po kaj se napihuješ?

S k l e p.

Jezus pride — kdo je on: Nar viši in nar svetejši — kdo smo mi? Oh odgovorimo resnično in ponižno, da smo . . . Pa nočemo ostati več grešniki: poslušati hočemo glas matere cerkve, sprejeti svete zakramente in pripraviti Jezusu v našem sercu lepo in čedno prebivališče! Amen.

IV. adventna nedelja.

(Pripravljajte pot Gospodu.)

V v o d.

Še nekaj dni in sveti dan je tukaj, — dan, postavljen v spomin, da se je Jezus rodil v Betlehemu. Kakor nekdanj pride Jezus tudi še naše dni v serce vsakega človeka v presv. rešnjem Telesu. Pa pripraviti se nam je treba; zatoorej se bere evangelje, ki nam pripoveduje, kako je sv. Janez ljudi opominjal, naj pripravljajo . . . Ravno to še tudi nam velja! Pripravljajte pot Gospodu, kliče:

1. čas, kterega sv. evangelje tako tanjko naznanja;
2. kerst pokore, kterega je sv. Janez oznanoval in
3. zveličanje, ktero se ljudem obljublja.

R a z l a g a.

1. Drugod pravijo sv. evangelisti le: „v tistem času“; danes pa sv. Luka na drobno popisuje, kdaj se je rojstvo Jezusovo godilo: „Petnajsto leto cesarstva . . .“ Le prav imenitne reči si dobro pomnemo; mora rojstvo Jezusa biti kaj posebno imenitnega. In res! se še ni godilo in se ne bo. Sin božji zapusti nebesa . . . in se tudi kot revno dete, — zakaj? za človeški rod terpeti in umreti. — Pomisli to, in ne zamudi tega zlatega časa: „Pripravljaj . . .“

2. Pa veš, kako? poslušaj, kaj pravi sv. Janez, ki je oznanoval kerst pokore: „Ravne storite njegove stezde . . .“ Tako je klical sv. Janez, in kerstil vsakega, ki je obljubil nositi sad prave pokore. Glejte! ravnate pote in moste, kedar pričakujete visokega gospoda; Narviši pride, ali bote mar rok križem držali? Pripravljajte pot . . . Globočine so v vašem sercu, zasujte jih in povzdignite se k Bogu: zaupajte! — Gore in griče nosite v sercu, poravnajte jih: ponižajte se! Hodili ste po ovinkih in krivih potih; popravite vso krivico, vse pohujšanje: bodite pravični! Ostro ternje je zarastlo vaše serce, nosite jezo, živite v sovraštvu, spravite se, odpustite si: ljubite se! — Srečni ste potem, zakaj:

3. Tudi vam je došlo zveličanje, kakor sv. evangelje pravi: „Vse človeštvo bo vidilo . . . Odvzel ti je greh in jezo božjo — prinesel odpuščanje grehov, ljubezen božjo, spet si otrok božji in smeš klicati: Abba, Oče! Odrešil te od večnega pogubljenja in čaka večno zveličanje!“

S k l e p.

Minul bo skoraj sv. adventni čas; ali bo nam minul zastonj brez vsega sadu? Bog obvari! Pripraviti hočemo pot Gospodu . . . Oh Gospod pridi in prinesi nam svoje zveličanje! Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. Na Koroškem stanuje 118.000 Slovincov. Spali so dolge leta, spati so morali. Druga je zdaj — zbuja se in gledajo novi den — novo življenje. Slišijo od svojih bratov po Štajerskem, Kranjskem in Primorskem, kako si napravljajo čitavnice in kako — vsem overam vkljub — delajo marljivo na polju narodskem. Tudi Slovenci na Koroškem hočejo delati, kakor drugod, in si prizadevajo, napraviti čitavnico. V „Drauposti“ je nekdo iz Maribora sprožil to misel, ta iskrica je padla na goreče serca in od vseh strani se vpije po — čitavnici. Res je na Koroškem Slovencom čitavnice treba, se ve da — nepolitične. Politiko delajo zdaj drugi; — Napoleon prede in mede štreno. Zatorej pustimo politiko in napravimo si čitavnico, kakor jih je že obilno povsod, dobiček bo velik! Jezik naš še ni omikan in olikan dosti, posebno mi nismo ga vajeni: v čitavnici se vse to lahko godi. — Slovenci kaj radi prepevljajo in prepevljati slišijo: v čitavnici se naš mladi svet lahko vadi in izurja tudi v petju. — Potreba je naše dni, da vsak omikan človek dobro prebira časopise, da vé, kaj se po svetu godi: v čitavnici se ložej napravi časopisov vsake baže, vsakega jezika in vsakega kopita. — Po Koroškem, posebno v Celovcu, se nahaja razun Slovincov veliko Slovanov: Hrvatov, Serbov, Čehov in Polakov. Tudi ti radi slišijo kaj novega iz drage domovine svoje: po kavarnah, v kazini takih časopisov ni, — v čitavnici se naročé gotovo. — Slovenci in Slovenke so tudi radi radi dobre volje, tudi večasih radi kako zapojó, malo pokramljajo in se zasučejo: v čitavnici se lahko napravljajo „besede“, kamor dohajajo tudi slovenske družine na kmetih in se radujejo prav po domače za mali dnar. — Radi nam ljudje spodtikajo sam večni Bog vé kaj. Povabijo pa se lahko tudi Neslavjani k tem veselicam, naj vidijo in slišijo, kaj se godí, in naj se prepričajo, da spoštujemo in ljubimo vse narode. Vse to se lahko dožene po čitavnici, in vse tako, da se politika ne dotakne in da se ne razžali nobena živa duša. Nemci imajo — in prav je, da imajo — svojo kazino, svoj muzej, „Liedertafel“, „Schützenverein“, „Turnverein“, „Theater“, „Kränzchen“ itd. . . . Kaj bi Slovenci ne imeli svoje tihe in pohlevne čitavnice. Gotovo jim tega, da si napravijo čitavnico v Celovcu, ne more za zlo jemati nobena pravična in zlahтна duša. Zatorej z Bogom!

Beč je poglavitno mesto cele naše carevine, tam stanujejo vsi narodi: Nemci, Slavjani, Talijani, Madjari in Romani, in vsi imajo svoje družbe, naprave in veselice. Celovec je poglavitno

mesto koroške dežele, v kateri prebivajo Nemci in Slovenci. Celovec je torej glavno mesto Nemcov in Slovincov, naj imajo Nemci svoje družbe, naprave in veselice, pa tudi Slovenci svojo čitavnico: Vsakemu svoje.

Šola v Dvoru. F. W. 28. oktobra je bila v Dvoru nova šolska hiša blagoslovljena. Dosihmal ni imela Dvorska fara svoje lastne šolske hiše, šola je bila v Verbi le v najeti izbi. Od Verbe pelje vozni pot v pol uri v Dvor; unkraj potoka, ki iz Gozdanjskih gor teče, se vzdiguje stermina in do cerkve ni več ravnega pota; posebno sta dva hriba zelo huda, po katerih se mora potovavec plaziti, kakor bi po strehi lezel. Mladina, ki ima dobre in zdrave persi in gibčne noge, pride potem potu lahko dol in gori in ne počuti kake posebne težave, drugače pa je za človeka, hi stermega pota ni navajen, ali ki je bolehen ali star in slab, tak se utruji, da mu pot od čela kaplje, in da mu sape zmanjkuje. Pri mrazu in vročini in v gerdem vremenu po tem potu hoditi, se vsakdo boji. Ravno po tem potu pa je moral Dvorski fajmošter hoditi, kedar je šel v šolo učiti. Priti v šolo ves truden in spehan in tamkaj najmanj eno uro učiti, je težavno opravilo; zdrav in močen človek se ga hitro naveliča, če je pa bolehen ali že bolj priletan, ga celo prestati ne more. Šola mora biti blizu cerkve in farovža, ker ima fajmošter kot njen vodja zmirom kaj v šoli opraviti. Ni torej se čuditi, da so zdajni Dvorski fajmošter gospod Lesjak hitro, kakor so faro nastopili, želje izrekli, naj bi se šola iz Verbe v dvor prestavila, da bi jo bolj pred svojimi očmi imeli. Ko so vidili, da je veči del farmanov enake volje, so šli in prosili pri duhovnih in deželskih oblastnijah, naj se dovoli, da bi se smela šola iz Verbe k fari v Dvor prestaviti. Ta reč pa ni šla tako urno naprej, kakor so si mislili; sprožili so jo, sprožili ob enem pa tudi pričkanje, ki je navstalo zadelj prestavljanja šole. Posestniki, ki v Verbi stanujejo, niso hotli nič slišati od tega, da še šola v Dvor prestavi in tako je navstal med farmani razpor. Duhovne in deželske oblastnije, pred ktere so razdvojeni farmani svoje prošnje donášali, niso jih mogle zediniti, čeravno so bili komisjoni za komisjoni, šola je le ostala, kjer je bila v Verbi. Ko so tako fajmošter se prepričali, da s svojimi farmani nič ne opravijo in da pri gosposki podpore in pomoči, kakor so si je želeli, ne najdejo, niso se več hotli potegovati za prestavljanje šole, ter so si mislili: „Vsaka dobra reč sama za se govori in bode na slednje tudi obveljala.“ In to se je res zgodilo. Farmani so vendar le spoznali, da je za vse, za fajmoštra, za učitelja in tudi za otroke ročnejše in boljše, če je šola pri fari in blizu cerkve, niso dali te reči zaspati; hodili so in prosili pri gosposki, in njih prošnja je bila uslišana. Hitro po tem so začeli pripravljati, da bi se nova šolska hiša sozidala; apno in kamenje je bile že pripravljeno, bili so pa še neki zadržki, da niso mogli dela začeti. Bali so se že, da bo vse pri starem ostalo, kar letos vigred dobijo od visoke deželne

vlade dovoljenje, da smejo šolsko hišo postaviti v Dvoru. Kmalo je začelo zidovje iz zemlje se vzdigovati in zdaj stoji na griču blizo farovža lepo poslopje, nova šolska hiša, ki prijazno gleda v dolino in se kmalo prikupila bo vsem farmanom, tudi tem, ki so jo nekaj časa sterma pogledovali.

To imenitno delo pa so izpeljali sami farmani brez ptuje pomoči, niso prosili patrona, da bi njim kaj pomagal, tudi ne unih farmanov, od katerih so vedeli, da bi rajši šolo le v Verbi imeli. Posebno zaslužita dva moža, da se kot dobrotnika nove šolske hiše očitno imenujeta, sta namreč kamrarja Tomaž Lipic in Jožef Zumper. Ta dva moža nista le za šolsko hišo darovala največ denarja, temuč oskerbovala sta tudi vse, da je šlo zidanje urno naprej. Hvala njima! Cela Dvorska fara mora biti njima hvaležna za njuno skerb in darljivost. Naj bi ljudske šole tudi po drugih krajih takih prijatlov in podpornikov našle, revne šolske hiše, ki se kjer boji nahajajo, bile bi kmalo popravljene in nove sozidane, kjer jih še ni.

Da se je šola predstavila v Dvor, bilo je tudi ondašnjemu učitelju glede dohodkov malo pomagano. Dokler je bila šola v Verbi, učitelj drugih dohodkov ni imel kakor samo pičlo plačilo, ki mu ga srenja daje; zdaj se bo mu pa izročila tudi cerkvena služba in malo več dohodkov bo on zato dobivljal. Cerkveno službo opravljati ni sicer vsem učiteljem po volji, eni se je celo sramujejo, boljših dohodkov pa le poželjevajo, ker so za šolsko službo slabo slabo plačani. Dokler pa naše srenje učiteljem primerneplačila odrajtovati niso v stanu, bojo morali učitelji šolsko in cerkveno službo ob enem oskerbovati, naj vpijejo in razsajajo novi liberalci, kakor rado.

Pri slovesnosti, ko so novo šolsko hišo blagoslovljali, bili so veseli otroci, ko so videli lepo hišo, kamor bojo v šolo hodili, in farmani, ki po pravici morejo reči: v tej hiši so na obresti posojeni naši dnarji, darovi namreč, ki smo jih dali za novo šolsko hišo, naši otroci bojo uživali dobiček, ko se bojo v šoli lepo učili. In res šola je najboljša dota za mladino, nauk, ki se ga otrok v šoli lepo uči, vreden je več, kakor blago, ki ga mu stariši izročijo; za tega del se farmanom nikoli ne sme škoda zdeti zato, kar morajo za šolo dajati ali plačevati, to pride ja ravno njih otrokom v prid, če jih bojo v šolo poslali, in nekdanj s časom celi soseski. Po cerkvenem opraviilu je bila v lepo okinčani šolski izbi vesela gostija, h kateri so častiti gosp. fajmošter pričujoče gospode in dobrotnike nove šolske hiše gostoljubno povabili. Bili so vsi prav dobre volje ter se veselili, da je Dvorska fara vsaj enkrat dobila, kar je dolge leta silno, silno želela: svojo lastno šolsko hišo. Ta hiša je slaven spominek, postavljen v čast farmanom in v prid nadopolni mladini.

Duhovske zadeve.

* **Kerška škofija.** Č. g. Jakob Pappler je dobil faro Nemški Grebinj, Č. g. Jožef Valjavec gre za kaplana v Št. Mohor.

* **Goriška nadškofija.** Dozdajne podložne duhovnije alj ekspoziture se boče zanaprej imenovale vikariati, dotični duhovni vikarji; lokalije alj samostalne kaplanije kuracije, samostalni duhovni alj lokalisti pa kurati. — Stedeči čč. gospodje so odločeni tako: Franc Kosta za vikarja v Gradiškuto; Anton Močnik za vikarja v Obloke; Jožef Bajc za koop. v Biljano v Berdih, Franc Pittoriti v Skodovako, Anton Concione v Strasold, Peter Cettul v Koprivo, Leopold Vuk v Šenpas, Jožef Gaberjevič, predposvečenec v Pervačino, Janez Rejlic, novomešnik v Št. Florijan, Peter Vuga novomešnik v Opačjaselo; g. Janez Visintin iz sv. gore za vikarja v Fojano, Benedikt Trevisan v Fojlano, Janez Galli v Pieris; Anton Trevisan in Štefan Škodnik sta začasno v pokoji. — Umerl je Anton Svetlič, vikar v Fojani. R. I. P.!

* **Terzaška škofija.** Prestavljeni so naslednji čč. gg. duhovni: za administratorje: Franc Orlič v Gemin, Bernard Zupančič v Vranjo, Janez Vale v Kringo (Corridicé), Valentin Matjan v Risan in Florjan Zalokar v Kastanjo. — Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Mih. Zupančič v Momian za kaplana in šolskega učenika; v Antinjano pride za šolsk. učenika novoposvečenec Ernest Jelušič; v Černico za izpost. kaplana Jakob Sajovec; iz Opertega (Portole) gre And. Pahor v Skeden (Servola) za kaplana in šolsk. učenika; v Portolo pride Jak. Kavali, novoposv., za kaplana in šolsk. učenika; v Operto tudi pride za kaplana Fr. Lazar na mesto Eduarda Saunig, kateri gre za kaplana in korvikarja v Koper. V Novake pride novoposv. Janez Jelenc za kaplana in šolsk. učenika. Iz Lanišč gresta kaplana eden Janez Franter v Lindar za kaplana in šolsk. učenika, drugi Blaž Zadnikar v Lovran za kaplana. Iz Lovrana gre Ignac Meško v Lanišče, in tje (v Lanišče) pride za kaplana tudi novoposv. Anton Saidela. Fr. Pagan, novoposv., gre za kaplana v Umag, od tam gre Fr. Peculic v Grisiniano, Janez Udovič od tam v Topolovac za ekspoz. Mih. Dobravec, novoposv., gre v Truške za kaplana, od tam Lorenc Rakove v Rodik za kaplana in šolsk. učenika. Fr. Svetičič, novoposv., gre v Roč za kaplana in šolsk. učenika, od tam gre Juri Premuda za ekspoz. k sv. Matiju pri Kastvi, od sv. Matija gre Fr. Tomšič v Drago za izpost. kaplana. Jak. Kocian, kaplan v Povirju je šel za ekspozita v Storje, iz Storij Juri Pahor za pomočnika v Povir. Janez Šega, novoposv., gre za kaplana v Buzet (Pinguente). Anton Skapin pride za koop. k Jezuitarski fari v Terstu. Lorenc Viezzoli je začasno v pokoj stopiti privoljenje zadobil.

* **Ljubljanska škofija.** Č. g. Jož. Vovk je dobil faro Komenda, č. g. Jožef Eder pa lokalijo Bohinska Bela. Č. g. Fr. Klemenec gre za namestnika v Št. Peter. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Janez Dolničar, kaplan v Postojni, gre za ekspozita na Razderto. — Janez Šivic, kaplan v Presarji, v Postojno. — Fr. Rome, kaplan v Gorjah, za mestn. kaplana, kateheta in šolskega vodja v Loko, Mart. Korošic, ekspoz. na Križni gori, za kaplana v Gorje, Mart. Povše, kaplan v Čemšeniku, v Polhov gradec. Umerla sta čč. gg. O. Joakim Nastran, frančižkan v Kamniku in Jan. Barlič, poliški lokalist. R. I. P.!